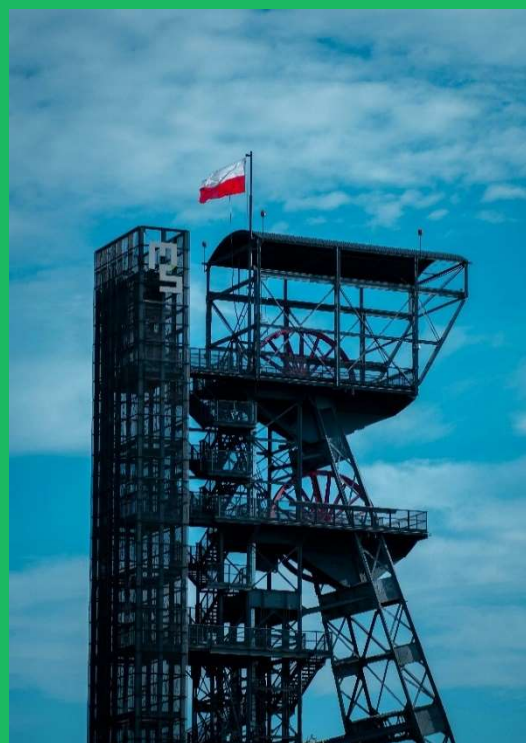
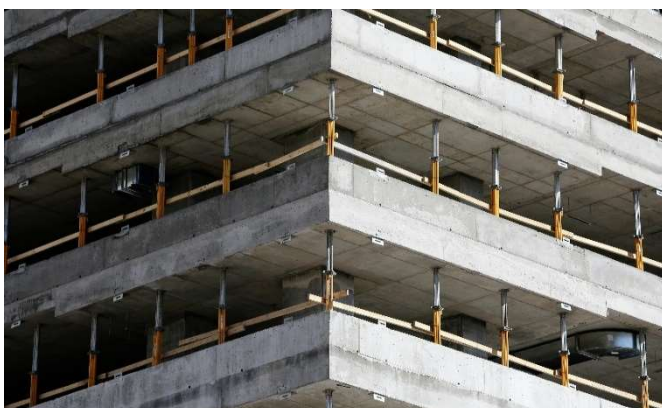

Ryzyko w wybranych sektorach gospodarki

Spis treści

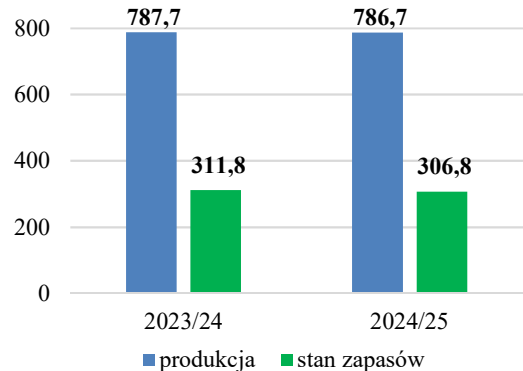
ROLNICTWO	2
Produkcja pszenicy	2
Produkcja wieprzowiny	4
Produkcja wołowiny	6
Produkcja drobiu	8
Produkcja mleka	10
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	12
Produkcja artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych.....	12
Produkcja metalowych wyrobów gotowych	14
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	16
Transport drogowy	16
BUDOWNICTWO	18
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych	18
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków niemieszkalnych	20
obiekty biurowe.....	20
obiekty magazynowe.....	22
obiekty handlowe.....	24
Roboty związane z budową dróg i autostrad.....	26
ZAKWATEROWANIE I GASTRONOMIA	27
Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	27
Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne.....	29
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY	31
Sprzedaż hurtowa	31
Sprzedaż detaliczna	33
MAPA RYZYKA WYBRANYCH DZIAŁÓW GOSPODARKI	35

ROLNICTWO

Produkcja pszenicy

- Według czerwcowej prognozy Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) produkcja pszenicy w sezonie 2024/2023 wyniesie 787,7 mln t wobec 806,2 mln t w sezonie 2023/2022.
- Zgodnie z prognozami Departamentu Rolnictwa Stanów Zjednoczonych (USDA) produkcja pszenicy w sezonie 2024/2023 ma osiągnąć 790,8 mln t.
- Produkcja pszenicy ma być niższa w Australii, w związku z suszą z 2023 r. Susza panuje także w Rosji i w Afryce Północnej, w Rosji dodatkowo wystąpiły też przymrozki.
- Perspektywy produkcji pszenicy są pozytywne w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie, w Azji (Indie i Pakistan, kraje Bliskiego Wschodu) i części Europy (Mołdawia).
- FAO szacuje, że wskutek wojny produkcja pszenicy na Ukrainie spadnie do 20,2 mln t.
- Ok. 20% terenów, na których uprawia się pszenicę na Ukrainie, znajduje się poza kontrolą ukraińskiego rządu. Zbiory pszenicy na terenach kontrolowanych przez rząd Ukrainy mają wynieść niespełna 20 mln t wobec 24,7 mln t w 2021 r.
- Jednostka Komisji Europejskiej, monitorująca uprawy (MARS), wskazała, że – dzięki korzystnym warunkom meteorologicznym dla uprawy zbóż – zbiory pszenicy mają wynieść w Polsce w 2024 r. 5,25 t/ha wobec 5,38 t/ha w 2023 r. i 5,10 t/ha średniej pięcioletniej (wzrost o 3,0%)
- Główny Urząd Statystyczny (GUS) ocenił, że zbiory zbóż w Polsce sezonie 2024/2023 wyniosły 13,2 mln t, mniej o 2,0% r/r. Średni plon wyniósł 5,4 t/ha (więcej o 0,7% r/r), a areał na zasiew stanowił 2,4 mln ha (mniej o 2,7% r/r).
- Według GUS w 2024 r. uprawy ozime przetrzymały bez strat. Notowane w grudniu i styczniu spadki temperatury powietrza nie zagrażały oziminom. Uszkodzenia upraw ozimych były nieznaczne.
- Po spadkowym I kwartale 2024 r., międzynarodowe ceny pszenicy ustabilizowały się w kwietniu. Wpłynęły na to doniesienia o suszy na niektórych obszarach UE, Stanów Zjednoczonych i Rosji.
- Silniejszy wzrost cen zahamowała konkurencja między eksporterami (głównie z Rosji i Ukrainy). Do utrzymania trendu spadkowego przyczynił się także spadek popytu ze strony importerów z Afryki i Bliskiego Wschodu.
- Według Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (ZSRIR MRiRW) cena pszenicy konsumpcyjnej na początku czerwca 2024 r. wyniosła 964 zł/t, i była niższa o 2,8% r/r. W porównaniu z 2022 r. średnia cena była niższa o 43,7%.

Prognozy światowej produkcji i zapasów pszenicy w mln t

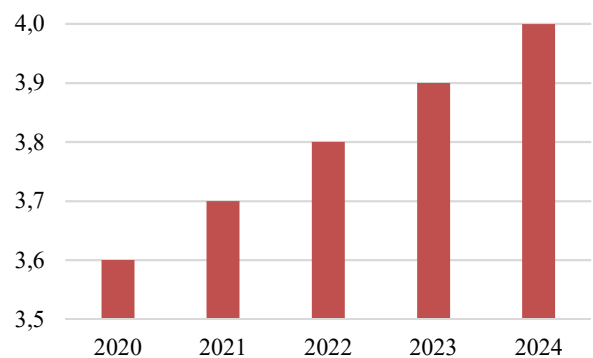
Źródło: FAO.

Produkcja pszenicy na Ukrainie

Wyszczególnienie	Obszar w tys. ha	Produkcja w mln t		
		2024	2021	zmiana
Ukraina, tereny:	5 110	23,7	32,2	-26%
kontrolowane przez rząd	4 057	19,8	24,8	-20%
pozostałe	1 053	3,9	7,4	-48%

Źródło: MARS.

Wiosenna ocena stanu zasiewów pszenicy ozimej

Oceny od 1 do 5.

Źródło: GUS.

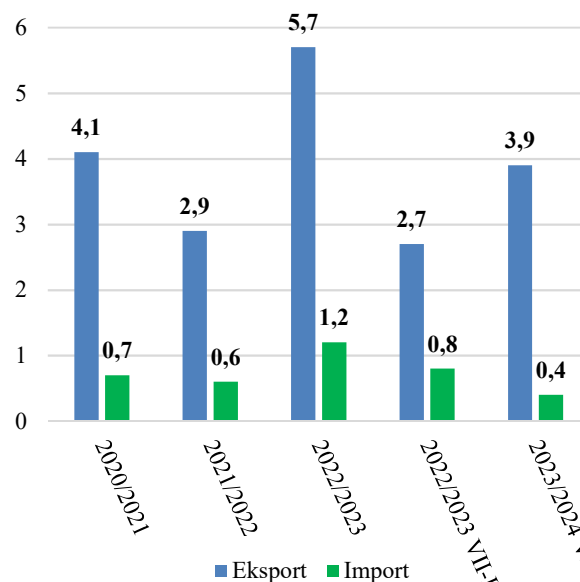
Tygodniowe ceny tony pszenicy na Warszawskiej Gieldzie Towarowej (w zł)

Źródło: e-WGT.

- Dobre zbiory zbóż w Polsce w 2023 r. przyczyniły się do zwiększenia skupu ziarna: od lipca 2023 r. do lutego 2024 r. skupiono 4,4 mln t pszenicy, o 22,0% r/r więcej.
- Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) szacuje, że zapotrzebowanie na ziarno zbóż w Polsce w sezonie 2023/2024 może być większe niż w poprzednim sezonie. Większe będzie zużycie na cele paszowe, ze względu na przewidywany wzrost pogłowia trzody chlewnej, oraz dalszy wzrost produkcji drobiarskiej.
- W okresie ośmiu miesięcy sezonu 2023/2024 (lipiec 2023 r. – luty 2024 r.), eksport ziarna zbóż z Polski był rekordowy. W eksporcie dominowało ziarno pszenicy, którego wywieziono ok. 3,9 mln t (o 41,0% r/r więcej). Największy wolumen wywozu pszenicy odnotowano do krajów pozaunijnych.
- Ze względu na niższy poziom cen, przychody uzyskane z eksportu ziarna zbóż w okresie siedmiu miesięcy sezonu 2023/2024 obniżyły się o 15,3% r/r, do 2,0 mld euro.
- Polski import zbóż zmalał od lipca 2023 r. do lutego 2024 r. o 73,0% r/r (o 2,18 mln t), do 0,79 mln t.
- Do ograniczenia wolumenu przywożonego ziarna przyczynił się przede wszystkim zakaz importu zbóż z Ukrainy, wprowadzony od 15 kwietnia 2023 r. i utrzymany przez Polskę, mimo że we wrześniu 2023 r., Komisja Europejska nie przedłużyła embarga na ukraińskie zboże dla pięciu krajów (Polski, Rumunii, Bułgarii, Słowacji i Węgier).
- Polska deklaruje, że embargo na ukraińskie zboże nie zostanie zniesione, póki Polska nie wynegocjuje z Ukrainą dwustronnych zasad przepływu towarów.
- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy (IERiGŻ-PIB) ocenia, że w kwietniu 2024 r. krajowe zapasy zbóż mogły wynieść nawet 13 mln t. W całym sezonie 2023/2024 zapasy końcowe mogą wynieść 8,4 mln t.
- Credit Agricole Bank Polska ocenia, że ostatnie miesiące przyniosły wzrost cen zbóż na światowych rynkach, przy czym w maju najsilniej zwiększyły się ceny pszenicy. Wyższe ceny zbóż wynikają z aktualizacji szacunków światowych zapasów zbóż, wskazujących na ich obniżenie w skali roku. Czynnikiem lokalnym, wspierającym wzrost cen, jest pogorszenie perspektyw podaży ziarna ze strony głównych eksporterów. Uwzględniając jednak obecnie niską opłacalność produkcji zbóż, a także niesprzyjające warunki agrometeorologiczne na niektórych obszarach Europy (susze i nadmierne opady), Credit Agricole Bank Polska zakłada, że podaż zbóż spadnie, co pozwoli na osiągnięcie poziomów 850 zł/t na koniec 2024 r. i 900 zł/t na koniec 2025 r.
- PKO Bank Polski prognozuje, że przeciętna krajowa cena skupu pszenicy w całym 2024 r. będzie niższa o 20,0–30,0% r/r. Poprawa światowego bilansu zbóż jest nieznaczna, a to pozwala zakładać tylko stopniowe wyhamowywanie spadków cen do końca 2024 r. Istotnym elementem niepewności są ryzyka pogodowe. Zmiany cen uzależnione będą również od czynników geopolitycznych.
- Na notowania cen będzie oddziaływać sytuacja na rosyjskim rynku zbóż. Władze Rosji dążą do nacjonalizacji działalności eksportowej na rynku zbóż, ograniczając zakres działania prywatnym przedsiębiorstwom, eksportującym zboże. To może przejściowo ograniczyć dostawy rosyjskiego zboża na rynek światowy i wesprzeć wzrost cen, zahamuje też proces wypierania unijnych producentów zboża przez tańsze rosyjskie ziarno.
- Ceny pszenicy będą się znajdować pod silnym wpływem warunków agrometeorologicznych, prognoz ograniczenia zbiorów przez głównych producentów, a także skutków ograniczenia powierzchni zasiewów w sezonie 2023/2024.

Polski handel zagraniczny ziarnem pszenicy (w mln t)

Źródło: KOWR.

Poziom ryzyka

Wysoki

Perspektywa

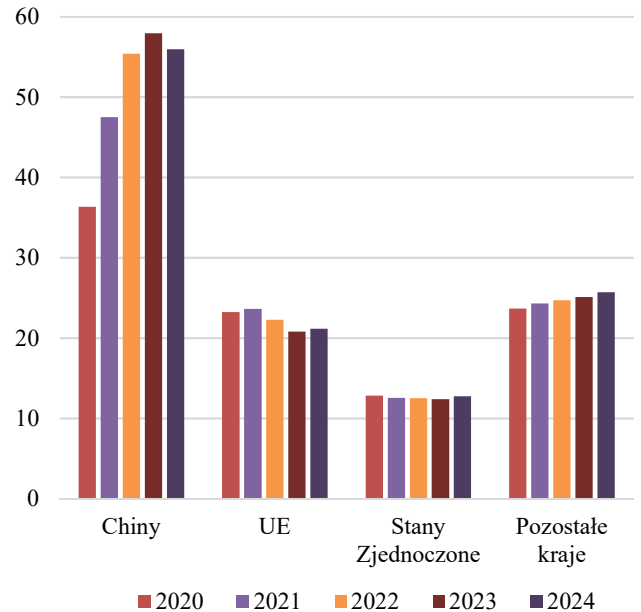
Stabilna

Produkcja wieprzowiny

- Według kwietniowej prognozy USDA produkcja wieprzowiny w 2024 r. ma wynieść 115,6 mln t i będzie niższa o 0,6% r/r. Spadek produkcji w skali roku wynika z niższej produkcji w Chinach (56 mln t wobec 58 mln t w 2023 r.), której nie zrekompensują wzrosty produkcji w krajach w UE (o 1,7% r/r), Brazylii (o 4,2% r/r), Rosji (o 2,5% r/r) i Stanach Zjednoczonych (o 2,8% r/r).
- USDA ocenia, że światowa konsumpcja wieprzowiny również się obniży, o 0,8% r/r, do 114,5 mln t. Spadek konsumpcji oczekiwany jest głównie w Chinach (o 3,4% r/r). Wzrost spożycia ma za to wystąpić w UE (o 1,4% r/r), Stanach Zjednoczonych (o 1,5% r/r) oraz w Brazylii (o 3,6% r/r).
- Produkcja wieprzowiny, mierzona masą ubojów, spadła w 2023 r. w krajach UE o 6,7% r/r. Największy spadek ubojów w 2023 r. odnotowano w Danii (ok. 20,0% r/r). Produkcja w tym kraju wyniosła 1,29 mln t i była najniższa od 1991 r. W Niemczech produkcja ta wyniosła 4,18 mln t (spadek o 6,8% r/r) i była najniższa od 2002 r.
- Z oszacowań GUS wynika, że pogłowie świń w grudniu 2023 r. liczyło 9 769,7 tys. sztuk, rosnąc o 1,5%. Spadek pogłowia wystąpił tylko w grupie trzody chlewnej na ubój, gdzie wyniósł 2,1% r/r.
- W porównaniu ze strukturą pogłowia, rejestrowaną na początku grudnia 2022 r., zwiększył się udział prosiąt (o 0,9 p.p., do 20,5%), loch na chów (o 0,6 p.p., do 6,8%), trzody chlewnej przeznaczonej na chów (o 0,6 p.p., do 6,9%) oraz loch prośnych (o 0,5 p.p., do 4,7%). Zmniejszył się natomiast udział trzody chlewnej na ubój (o 1,6 p.p., do 43,9%), a udział warchlaków był taki sam, jak rok temu (29,0%).
- Według prognoz Komisji Europejskiej spożycie wieprzowiny per capita w okresie od 2022 r. do 2032 r. spadnie o 1,3 kg (z 32,4 kg na 31,1 kg).
- Według GUS w kwietniu 2024 r. za żywca wieprzowy w skupie płacono 7,62 zł za kg, tj. o 3,4% więcej niż przed miesiącem, ale o 17,0% mniej niż przed rokiem. Z kolei cena żyta w skupie (57,20 zł za dt) była o 4,2% niższa w porównaniu z marcem br. i o 37,1% niższa w skali roku, co poprawiło opłacalność produkcji.
- Obniżka cen pasz i poprawa rentowności produkcji skutkowały wzrostem krajowego pogłowia w 2024 r.
- Z informacji KOWR wynika, że na skutek mniejszej podaży wieprzowiny, w 2023 r. zmniejszył się wolumen eksportu produktów wieprzowych. Za granicę sprzedano w 2023 r. 305 tys. t mięsa wieprzowego (w wadze produktu), o 13,0% r/r mniej. Odbiorcą ponad 70% wolumenu mięsa wieprzowego z Polski była UE.

Globalna produkcja wieprzowiny w mln t

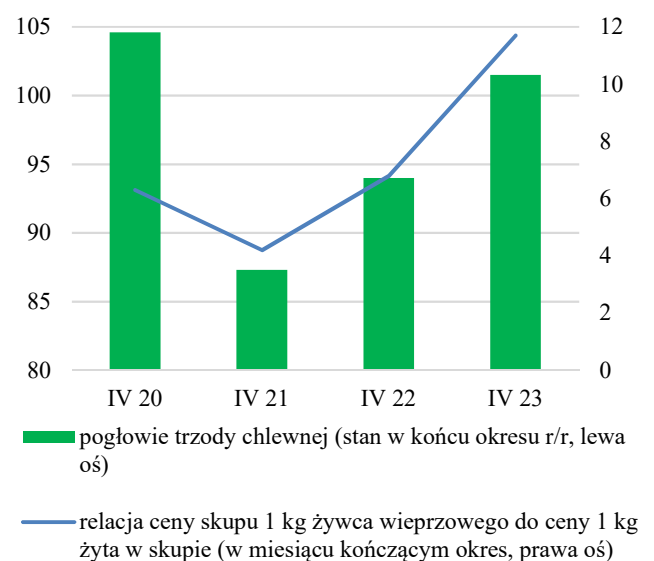
Źródło: USDA.

Pogłowie świń w grudniu 2023 r. w Polsce

Wyszczególnienie	XII 2023 tys. sztuk	XII 2022 = 100	VI 2023 = 100
Świnie	9 769,7	101,5	103,5
Prosięta o wadze do 20 kg	2 006,7	106,1	99,6
Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	2 835,7	101,7	98,8
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej (tuczniaki)	4 252,9	97,9	107,7
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej	674,4	111,9	112,3

Źródło: GUS.

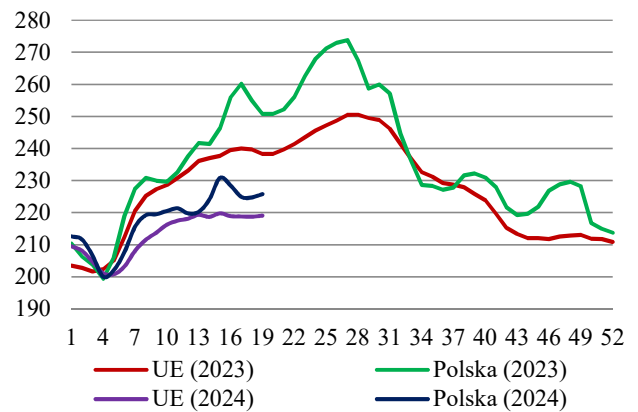
Dynamika pogłowia trzody chlewnej i relacja cen skupu 1 kg żywca wieprzowego do 1 kg żyta w Polsce

Źródło: GUS.

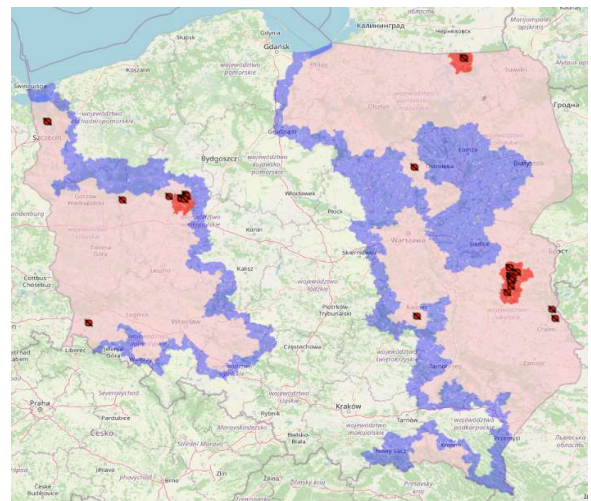
- Ceny skupu trzody chlewnej zarówno w UE, jak i w Polsce od połowy 2023 r. do stycznia 2024 r. spadały. Tendencja ta odwróciła się w lutym 2024 r.
- Na początku czerwca 2024 r. ceny trzody były dość stabilne. Żywiec wieprzowy w zależności od regionu kraju kosztował między 7,59 a 7,66 zł/kg. Przeciętna stawka wynosiła 7,62 zł/kg. Poziom cen był jednak o ok. 15,0% r/r niższy.
- Według KOWR, spadek cen skupu żywca wieprzowego wspierały niższe w skali roku ceny drobiu (od maja 2023 r. przeciętne ceny detaliczne mięsa drobiowego były niższe niż w analogicznych miesiącach 2022 r.), co skłaniało konsumentów do zastępowania mięsa wieprzowego tańszym mięsem drobiowym.
- Najważniejszym czynnikiem ryzyka dla w branży pozostaje wirus afrykańskiego pomoru świń (ASF), który pierwszy raz pojawił się w Polsce w 2014 r. Dotychczasowe działania zapobiegawcze nie powstrzymały rozprzestrzeniania się tej choroby w Polsce. Ciągłe identyfikowane są nowe jej ogniska. W 2023 r. zidentyfikowano ich 30 u świń i 2686 u dzików.
- W 2024 r., wskutek występowania ASF w Polsce, Kirgistan wprowadził zakaz wwozu i tranzytu przez jego terytorium świń, mięsa wieprzowego i produktów wieprzowych, które nie przeszły obróbki termicznej. Podobne ograniczenia, obowiązujące czasowo, wprowadził Kazachstan. Dotyczą one przywozu z mięsa i jego przetworów z województw podlaskiego i lubelskiego.
- W projekcie Rozporządzenia MRiRW w sprawie środków zaradczych związanych z wystąpieniem ASF zakłada się obowiązek prowadzenia szczegółowego spisu posiadanych świń przez hodowców i ograniczenia dotyczące warunków utrzymywania świń. Osoby hodujące świnię będą musiały przestrzegać restrykcyjnych zasad higieny.
- Wysokie koszty produkcji wieprzowiny, pomimo niższych cen pasz, skutkują zahamowaniem wzrostu opłacalności chowu świń. Rozprzestrzenianie się wirusa afrykańskiego pomoru świń w wielu krajach, przy równoczesnym zaostrzeniu przez Komisję Europejską przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt, jak i konieczność spełniania kolejnych kosztownych wymogów powoduje, że część hodowców w Polsce rezygnuje z produkcji wieprzowiny.
- Według Credit Agricole Bank Polska, po uwzględnieniu czynników globalnych oraz krajowych, cena skupu żywca wieprzowego w Polsce na koniec 2024 r. ma wynieść ok. 6,00 zł/kg oraz 7,10 zł/kg na koniec 2025 r.
- Z kwietniowych prognoz przedstawionych przez PKO Bank Polski wynika, że przeciętna cena skupu żywca wieprzowego w 2024 r. spadnie o 9,0–14,0% r/r, po wzroście o 45,0% r/r w 2023 r. Do obniżek przyczynią się: prawdopodobny wzrost podaży unijnej i wciąż słaby popyt na wieprzowinę z UE na rynkach trzecich. Spadki cen będą też wspierać malejące koszty tuczu.

Średnie ceny zakupu trzody chlewnej w Polsce i w UE – kl. E (euro/100 kg, tygodnie)

Źródło: ZSRIR MRiRW

Obszary objęte ograniczeniami w wyniku stwierdzonych przypadków afrykańskiego pomoru świń w Polsce w 2023 r.

- Obszar objęty ograniczeniami I
- Obszar objęty ograniczeniami II
- Obszar objęty ograniczeniami III
- Ogniska ASF u świń

Źródło: Główny Inspektorat Weterynarii.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

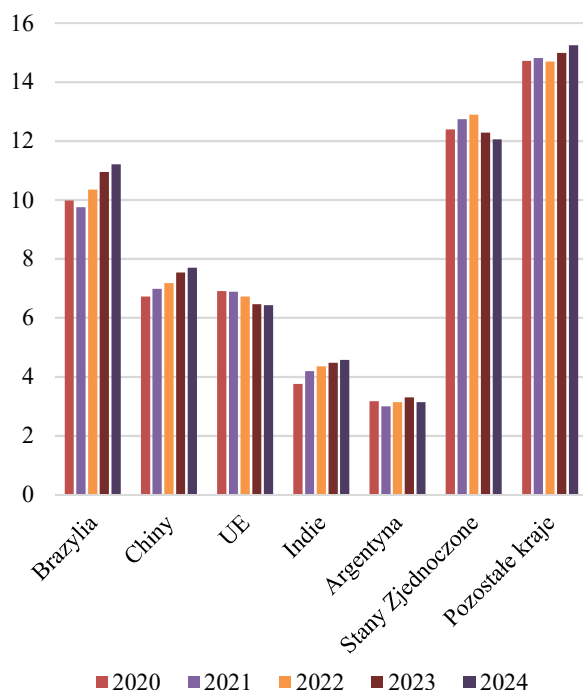
Negatywna

Produkcja wołowiny

- Według kwietniowej prognozy USDA produkcja wołowiny w 2024 r. ma wynieść 60,4 mln t i nie zmieni się znacząco w porównaniu z 2023 r. Spadek produkcji w Stanach Zjednoczonych zostanie zniwelowany przez jej wzrost w Australii, Brazylii, Chinach i Indiach.
- USDA ocenia, że eksport wołowiny będzie nieco wyższy niż w 2023 r. i wyniesie 12,3 mln t. Prognozowana jest większa aktywność Argentyny, Australii, Brazylii i Indii na rynku eksportowym, przy spadku sprzedaży amerykańskiej wołowiny. Największym światowym eksporterem pozostanie Brazylia.
- Na produkcję w UE negatywnie wpływa wzrost kosztów produkcji, ograniczony popyt na wołowinę oraz wymogi, związane z wprowadzaniem tzw. Zielonego Ładu.
- Według KOWR w UE w 2023 r. uboje bydła zmniejszyły się o 4,0% r/r w i wyniosły 6,4 mln t. Komisja Europejska w średniookresowej prognozie do 2035 r. przewiduje, że trend spadkowy zostanie utrzymany, a produkcja będzie spadać w UE o ok. 0,7% rocznie.
- W 2024 r. do uboju może zostać przeznaczonych 23,9 mln szt. bydła w UE, o 0,3% r/r mniej.
- Z oszacowań GUS wynika, że w grudniu 2023 r. pogłowie bydła wynosiło 6 435,5 tys. sztuk i było o 12,8 tys. sztuk (0,2%) niższe niż przed rokiem.
- W porównaniu ze strukturą pogłowia, rejestrowaną na początku grudnia 2022 r., spadł udział pogłowia cieląt (o 0,1 p.p., do 29,8%), bydła w wieku 1–2 lat (o 0,5 p.p., do 25,9%) oraz pozostałego bydła hodowlanego i rzeźnego w wieku 2 lat i więcej (o 0,03 p.p., do 10,0%), zaś wzrósł udział krów (o 0,6 p.p., do 34,2%).
- Skup żywca wołowego w Polsce spada. W I kwartale 2024 r. wolumen skupu wyniósł ok. 103,5 tys. t, o ponad 10,0% r/r mniej. Zwiększyła się za to liczba ubojów. Według MRiRW w styczniu 2024 r. wyniosła ona ponad 174 tys. szt., co oznaczało wzrost o 27,8% r/r.
- Według GUS w kwietniu br. cena żywca wołowego w skupie (10,39 zł za kg) była nieco wyższa w skali miesiąca (o 3,0%), ale znacznie niższa w skali roku (o 4,1%). Wszystkie rodzaje bydła były tańsze, niż rok temu. Niski popyt na wołowinę, będącą mięsem premium na polskim rynku, wpływa na ograniczenie wahań cen.
- W styczniu i lutym 2024 r. zmniejszył się wolumen eksportu żywego bydła. Jego wartość wyniosła 1,6 tys. t i spadła o 15,0% r/r. Wzrósł za to eksport mięsa wołowego, przekraczając 65,7 tys. t (wzrost o 6,0% r/r). W tym samym okresie zwiększył się zarówno import żywego bydła do Polski, jak i mięsa wołowego.

Globalna produkcja wołowiny w mln t

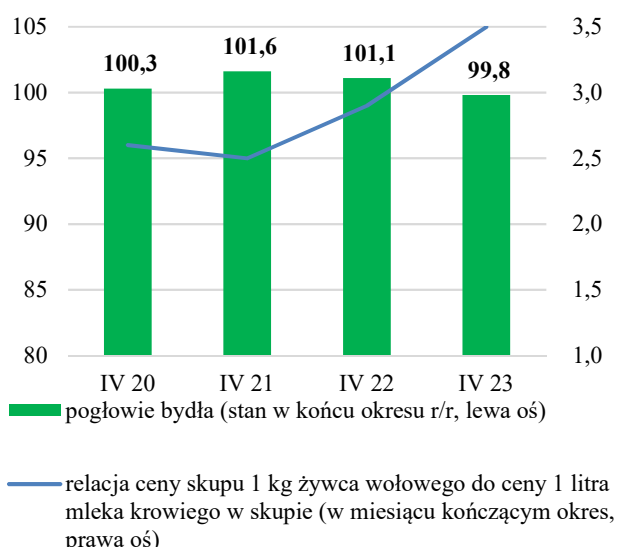
Źródło: USDA.

Pogłowie bydła w grudniu 2023 r. w Polsce

Wyszczególnienie	XII 2023 tys. sztuk	XII 2022 = 100	VI 2023 = 100
Bydło	6 435,5	99,8	101,2
Cielęta w wieku poniżej 1 roku	1 919,8	99,5	103,5
Młode bydło w wieku 1-2 lat	1 665,8	98,1	99,7
Bydło w wieku 2 lat i więcej	2 849,9	101,0	100,6
w tym krowy	2 203,9	101,5	101,7

Źródło: GUS.

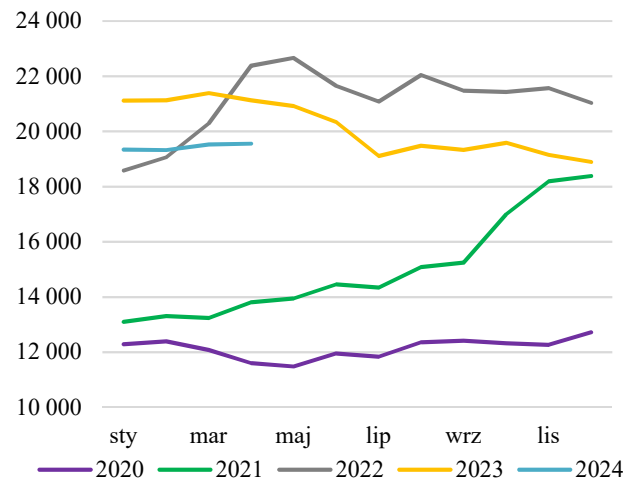
Dynamika pogłowia bydła i relacja cen skupu 1 kg żywca wołowego do 1 l mleka w Polsce

Źródło: GUS.

- Według prognoz Komisji Europejskiej spożycie wołowiny per capita w okresie od 2022 r. do 2032 r. spadnie o 7,8% (z 10,3 kg na 9,5 kg).
- Ceny wołowiny w UE, po okresie wzrostu w latach 2022–2023, ustabilizowały się na wysokim poziomie, co było związane ze zwiększonymi kosztami produkcji i mniejszą podażą na rynku wewnętrznym.
- W związku z ograniczoną podażą wołowiny w UE i prognozami spadku produkcji w latach 2022–2032 ceny będą się utrzymywać na podwyższonym poziomie, co osłabi konsumpcję i pogorszy konkurencyjność unijnego eksportu.
- Według KOWR w Polsce przy rocznej krajowej produkcji żywca wołowego na poziomie 500–570 tys. t (w wadze bitej ciepłej), około 80–90% wolumenu polskiej produkcji znajduje nabywców za granicą, głównie w UE.
- ING Bank Śląski ocenia, że niewielkie wahania cen na polskim rynku odzwierciedlają niski popyt wewnętrzny. Podobnie wygląda sytuacja u innych producentów wołowiny w UE.
- Z prognoz Credit Agricole Bank Polska wynika, że na krajowym rynku poprawia się relacja cen żywca do paszy, co oznacza poprawę opłacalności produkcji. Uwzględniając tę sytuację, jak również uwarunkowania na unijnym rynku wołowiny, spodziewana cena skupu bydła w Polsce na koniec 2024 r. wynosi ok. 9,20 zł/kg oraz 9,50 zł/kg na koniec 2025 r.

Średnie ceny zakupu bydła ogółem w Polsce (zł/t, masa poubojowa schłodzona)

Źródło: ZSRIR MRiRW.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

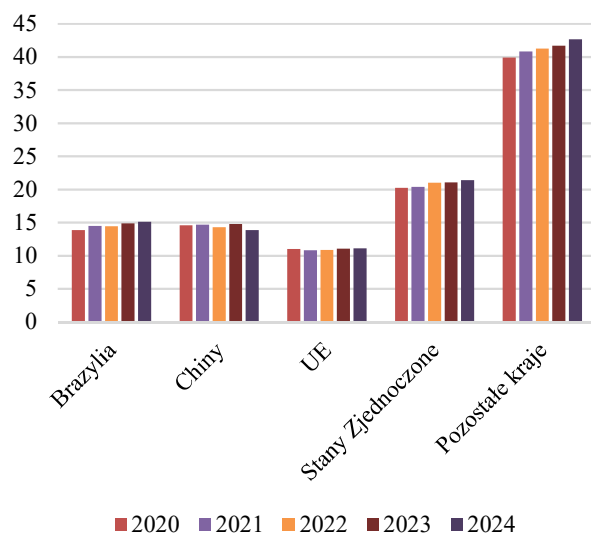
Stabilna

Produkcja drobiu

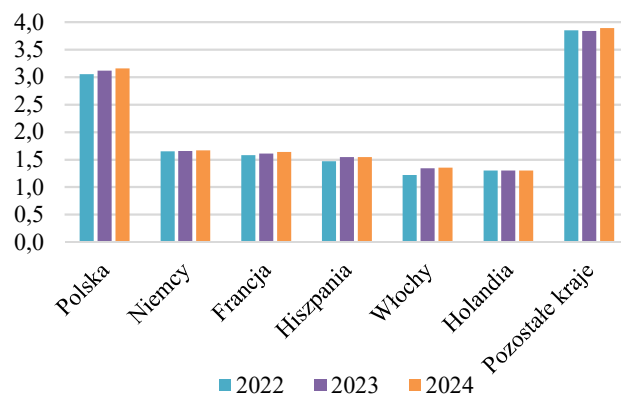
- Według kwietniowej prognozy USDA produkcja mięsa drobiowego w 2024 r. ma wynieść 104,2 mln t i będzie o 1,0% r/r wyższa. Spadek produkcji drobiu w Chinach, wywołany rozprzestrzenianiem się wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) w tym kraju, zostanie skompensowany wzrostem wyników w Brazylii, Stanach Zjednoczonych, Egipcie, Meksyku i Argentynie. Wzrost produkcji w tych państwach będą wspierać niższe niż rok temu ceny pasz.
- USDA ocenia, że w 2024 r. handel zagraniczny mięsem drobiowym wzrośnie o ok. 2,0% r/r, do 13,8 mln t. Największym światowym eksporterem pozostanie Brazylia, z wolumenem sprzedaży, wynoszącym 5,0 mln t. Można się spodziewać wypierania z rynku dotychczasowych dostawców przez eksporterów z Brazylii. Dotyczy to zwłaszcza krajów arabskich i sprzedaży na nich mięsa zgodnego z warunkami halal.
- Według KOWR w UE, po dwóch latach spadków, w 2023 r. odnotowano wzrost produkcji drobiarskiej. Sprzyjały temu spadek kosztów produkcji (głównie pasz), wzrost popytu na mięso drobiowe, które było jednym z najtańszych źródeł białka zwierzęcego, a także mniejsza intensywność występowania wirusa HPAI w porównaniu z latami poprzednimi.
- Według Komisji Europejskiej produkcja drobiu w 2023 r. zwiększyła się w UE o 3,6% r/r, do 13,7 mln t. Nastąpił też wzrost konsumpcji o 1,0% r/r, do 12,5 mln t. W 2024 r. Komisja prognozuje wzrost produkcji o 1,2% r/r, do 13,6 mln t. Zakładany jest jednak spadek konkurencyjności cenowej drobiu w stosunku do pozostałych typów mięsa.
- Czynnikiem ryzyka dla produkcji drobiu pozostaje prawdopodobieństwo występowania ognisk HPAI.
- W 2023 r. w Polsce stwierdzono łącznie 68 ognisk HPAI. Łącznie utrzymywane było w nich ponad 1,03 mln szt. drobiu. W 2024 r. do początku czerwca zidentyfikowano 25 takich ognisk, obejmujących 567 tys. szt. drobiu. Były one głównie zlokalizowane w województwie wielkopolskim i warmińsko-mazurskim.
- W kwietniu 2024 r. Polska odzyskała status kraju wolnego od HPAI. Oznacza to brak ograniczeń w przemieszczaniu drobiu oraz mięsa i produktów drobiowych na terenie kraju. Ułatwi to znoszenie ograniczeń eksportowych: od początku roku uchylły je już Białoruś, Bośnia i Hercegowina, a także Kirgistan.
- Kraje UE w okresie od stycznia do kwietnia 2024 r. odnotowały 111 ognisk HPAI wśród drobiu wobec 369 ognisk stwierdzonych w analogicznym okresie 2023 r. Zmalała także liczba przypadków zachorowań u ptaków dzikich.

Globalna produkcja drobiu w mln t

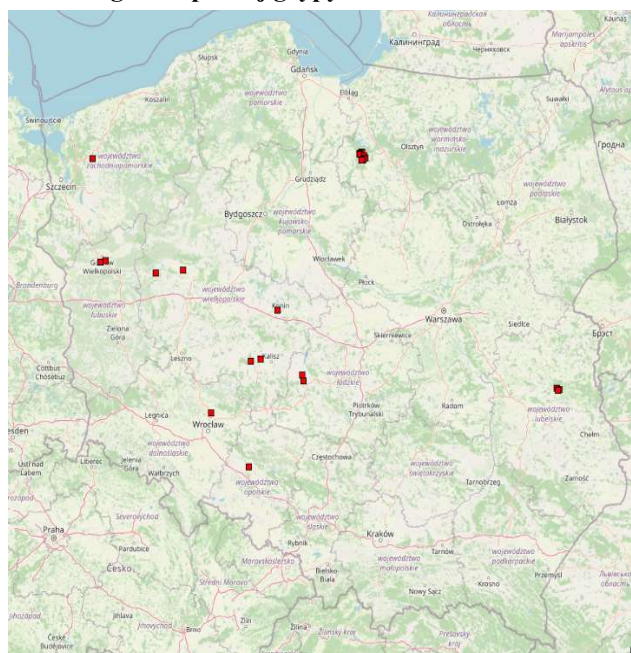
Źródło: USDA.

Produkcja drobiu w UE

Źródło: Komisja Europejska.

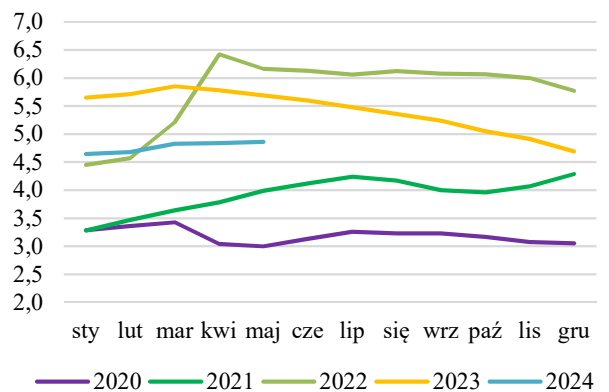
Ogniska ptasiej grypy u drobiu w 2024 r.

Źródło: Główny Inspektorat Weterynarii.

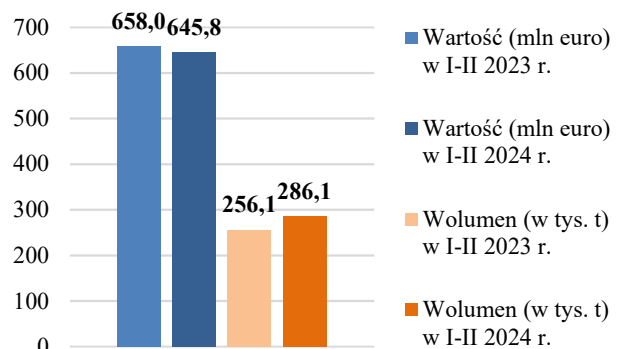
- Według KOWR na rynku krajowym do końca stycznia 2024 r. trwała zapoczątkowana w 2023 r. spadkowa tendencja cen skupu kurcząt brojlerów. Było to spowodowane dużą podażą, a także importem drobiu brazylijskiego i ukraińskiego przez UE, co osłabiało konkurencyjność polskiej produkcji na rynku unijnym.
- W okresie od początku lutego do połowy kwietnia 2024 r. odnotowano pewne sezonowe odreagowanie spadków cen. Według notowań ZSRIR MRiRW marcu średnio za kurczęta brojlery dostawcom płacono 4,83 zł/kg, i było to o 3,3% więcej niż w lutym 2024 r.
- Pomimo tego wzrostu średnia krajowa cena skupu kurcząt brojlerów była nadal niższa niż przed rokiem, gdy wynosiła ponad 1 zł więcej.
- Według wstępnych danych MRiRW w okresie od stycznia do lutego 2024 r. eksport mięsa drobiowego w wadze produktu wyniósł 286,1 tys. t, rosnąc o 12,0% r/r. Niższe ceny rynkowe przełożyły się jednak na spadek wpływów.
- Polski eksport drobiu wspiera, w ocenie KOWR, utrzymujący się popyt na mięso drobiowe, zarówno w UE, jak i na rynkach pozaunijnych, oraz konkurencyjność cenowa krajowej oferty na rynku UE.
- Komisja Europejska prognozuje, że produkcja drobiu będzie systematycznie rosnąć w UE w perspektywie do 2032 r. Komisja zakłada wzrost spożycia drobiu per capita z 23,4 kg w 2022 r. do 24,1 kg do 2032 r. (o 3,0%).
- Spadek cen jaj wyhamował, czego przyczyną jest ich ograniczona podaż na unijnym rynku.
- Cena skupu jaj klasy M w styczniu wyniosła 53,61 zł/100 sztuk (mniej o 22,4% r/r), a cena pasz dla niosek ukształtowała się na poziomie 1,47 zł/kg (mniej o 25,2% r/r). W efekcie w styczniu relacja cen 100 jaj/pasza wyniosła 36,45 wobec 35,09 przed rokiem. świadczy to o poprawie opłacalności produkcji jaj.
- W okresie od stycznia do lutego 2024 r. wolumen polskiego eksportu jaj zwiększył się o 3,7% r/r. Wartość sprzedaży obniżyła się jednak o 18,5%, co było efektem niższych cen od uzyskiwanych rok temu o tej samej porze.
- PKO Bank Polski ocenia, że przeciętna cena skupu drobiu w 2024 r. obniży się o 4,0–9,0% w stosunku do 2023 r. Silniejsze spadki cen w skali roku mają przypaść na pierwszą połowę 2024 r. Taniejące pasze poprawią rentowność produkcji, a wzrost siły nabywczej konsumentów wesprze krajowe spożycie drobiu.
- Według Credit Agricole Bank Polska przeciętna cena skupu drobiu na koniec 2024 r. wyniesie ok. 4,40 zł/kg i ok. 4,80 zł/kg na koniec 2025 r. Natomiast cena skupu jaj klasy M na koniec 2024 r. ma osiągnąć ok. 50 zł/100 sztuk oraz ok. 48 zł/100 sztuk na koniec 2025 r. Głównymi czynnikami ryzyka dla tego scenariusza jest przebieg ptasiej grypy w kolejnym sezonie w Europie oraz tempo odbudowy produkcji wśród największych wytwórców.

Średnie miesięczne ceny skupu kurcząt typu brojler w Polsce (zł/kg)

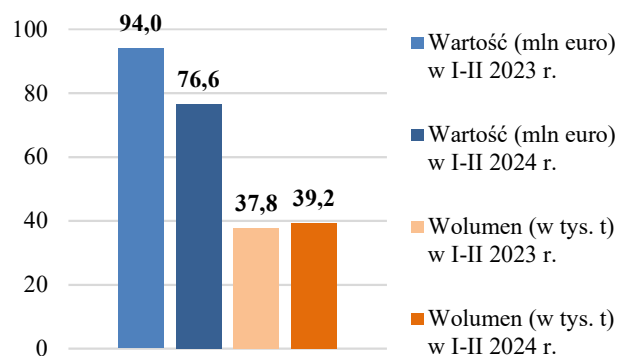
Źródło: ZSRIR MRiRW

Polski eksport mięsa drobiowego

Źródło: ZSRIR MRiRW.

Polski eksport jaj

Źródło: ZSRIR MRiRW.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

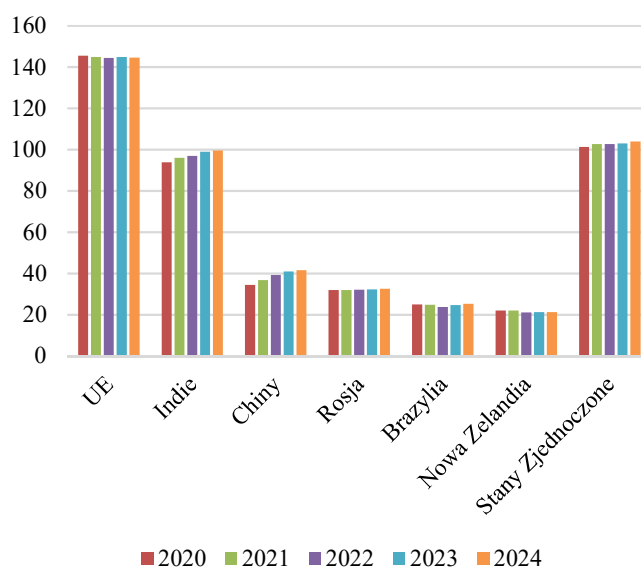
Pozytywna

Produkcja mleka

- Według kwietniowej prognozy USDA produkcja mleka krowiego w 2024 r. osiągnie 552,0 mln t i zwiększy się o 0,4% r/r. Wytwórstwo mleka zwiększy się u wszystkich głównych producentów, wyjąwszy kraje UE, w których produkcja ma spaść o 200 tys. t. Wzrost produktywności w UE nie jest bowiem wystarczający, by zniwelować efekt likwidacji stad.
- Przyczyną tego zjawiska jest malejąca opłacalność produkcji, wywołana spadkiem cen skupu mleka. Produkcję mleka w UE utrudniają też wzrastające rygory, związane z ochroną środowiska
- UE pozostanie jednak największym światowym producentem mleka, z produkcją sięgającą 144,6 mln t. Wyprzedzi tym samym znajdujące się na drugim i trzecim miejscu Stany Zjednoczone (103,9 mln t) i Indie (99,5 mln t). Wymieniona trójka będzie odpowiadać za przeszło 60% światowej produkcji mleka krowiego.
- Według prognoz Komisji Europejskiej unijna produkcja mleka wyniesie w 2024 r. 154,3 mln t, co oznaczałoby wzrost o 0,4% r/r.
- Prognozowana w 2024 r. redukcja pogłowia krów w UE (o 0,5% r/r, do 19,5 mln szt.) ma zostać zniwelowana dalszym wzrostem wydajności mlecznej (o 0,9% r/r, do 7 821 kg/szt.).
- Według KOWR od wejścia Polski do UE w 2004 r. skup mleka wzrósł w kraju o ok. 60,0%. Wzrostowi temu towarzyszy zwiększanie się wydajności mlecznej krów.
- W Polsce od początku 2023 r. podaż mleka surowego do skupu utrzymywała się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Łącznie w całym 2023 r. skup mleka surowego wyniósł 12,6 mld l i był o 2,0% r/r wyższy. Z danych GUS wynika, że od stycznia do lutego 2024 r. producenci dostarczyli 2,14 mld l, więcej o 5,0% r/r. Był to najwyższy poziom w całej UE.
- Według GUS za hl mleka płacono w kwietniu w skupie 202,56 zł, o 1,2% mniej niż w poprzednim miesiącu i o 6,6% mniej niż przed rokiem. Średnia unijna cena mleka w skupie w marcu 2024 r. wyniosła 46,34 euro/100 kg (spadek o 0,2% m/m i o 8,0% r/r).
- PKO Bank Polski szacuje, że przeciętna cena skupu mleka w 2024 r. spadnie o 2,0–11,0% wobec poziomu z 2023 r. Utrzymanie się niskiej dynamiki produkcji u głównych światowych eksporterów oraz oczekiwane odbicie konsumpcji krajowej mogą oddziaływać w kierunku wzrostów cen produktów mleczarskich i cen skupu mleka.
- Według Credit Agricole Bank Polska wzrost produkcji mleka na świecie w warunkach słabego popytu będzie w najbliższych miesiącach oddziaływał w kierunku spadku cen. Dopiero na przełomie III i IV kwartału 2024 r. dojdzie do odwrócenia trendu i wzrostu cen, czemu sprzyjać będzie ożywienie popytu na produkty mleczne. Dlatego też na koniec 2024 r. cena skupu mleka w Polsce wyniesie ok. 210 zł/hl, a na koniec 2025 r. ok. 240 zł/hl.

Globalna produkcja mleka w mln t

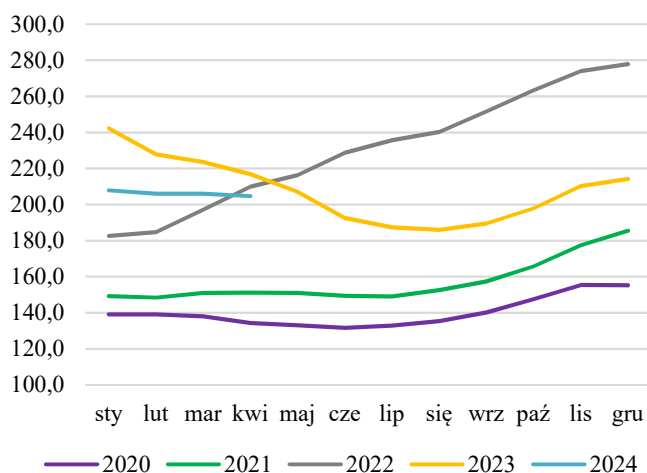
Źródło: USDA.

Produkcja mleka w UE

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Pogłowie krów (mln szt.)	20,2	19,9	19,8	19,4	19,3
Wydajność mleczna (kg/szt.)	7 484	7 578	7 611	7 749	7 821
Produkcja mleka (mln t)	154,0	153,6	153,2	153,7	154,3

Źródło: Komisja Europejska.

Średnie ważona cena netto skupu mleka o standardowych parametrach (zł/100 kg)

Źródło: ZSRIR MRiRW.

Poziom ryzyka
Średni

Perspektywa
Stabilna

PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE

Produkcja artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych

- Sprzedaż artykułów spożywczych stanowiła 16,4% produkcji sprzedanej przemysłu w 2023 r. i 17,0% po I kwartale 2024 r.
- W 2023 r. produkcja ta nie zmieniła się w skali roku. Według GUS w ubiegłym roku wśród grup działu obniżyła się sprzedaż w produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego (o 12,0%) oraz gotowych pasz i karmy dla zwierząt (o 8,0%). Spadki wystąpiły w produkcji wyrobów piekarskich, przetwarzaniu owoców i warzyw oraz wytwarzaniu wyrobów mleczarskich (o ok. 1,0%–5,0%).
- Wzrosła natomiast sprzedaż w grupie wytwarzanie produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych (o ok. 6,0%), w przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa, produkcji wyrobów z mięsa, w produkcji pozostałych artykułów spożywczych (w granicach ok. 2,0%–4,0%).
- PKO Bank Polski szacuje, że wyniki działu w 2023 r. poprawiły się w ujęciu rocznym. Producenci korzystali z niższych kosztów surowców, co było efektem spadku cen produktów rolnych i wpłynęło na poprawę wskaźnika poziomu kosztów. Rentowność sprzedaży przewyższyła dzięki temu średnią w przetwórstwie przemysłowym ogółem (4,7%).
- Na poprawę rentowności na koniec 2023 r. wpłynęły przede wszystkim lepsze wyniki w mleczarstwie oraz w przetwórstwie mięsnym. Mleczarnie odrobiły straty z pierwszej połowy ubiegłego roku, choć rentowność sprzedaży pozostała rekordowo niska. Za to w branży mięsnej podrożały przetwory mięsne, a to przełożyło się na wzrost przychodów.
- Ogólny wskaźnik koniunktury w produkcji artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych wyniósł w kwietniu 2024 r. 2,6 pkt. Kształtuje się na dodatnim poziomie nieprzerwanie od sierpnia 2023 r.
- Producenci z analizowanej branży w kwietniu br., pierwszy raz od jesieni ubiegłego roku pozytywnie ocenili bieżący portfel zamówień.
- Jako główne bariery w prowadzonej działalności przedsiębiorcy wymieniają niepewność dotyczącą ogólnej sytuacji makroekonomicznej, wysokie koszty zatrudnienia, obciążenia podatkowe oraz niejasne i niespójne przepisy prawne.
- Przedsiębiorstwa działu spodziewają się dalszej poprawy popytu, a także wzrostu produkcji.

Dynamika produkcji sprzedanej (w cenach stałych) artykułów spożywczych i napojów (analogiczny okres roku poprzedniego=100)

Wyszczególnienie	2022	2023	I kw 2024
produkcja artykułów spożywczych	111,6	100,0	103,8
produkcja napojów	110,3	98,2	95,2

Źródło: GUS.

Charakterystyka produkcji artykułów spożywczych

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	2023	863	22,1	1,4	0,2
10-49	2022	799	21,0	1,3	0,1
50-249	2023	783	88,9	5,4	0,7
50-249	2022	792	88,9	4,2	0,3
250 i więcej	2023	272	199,8	13,1	0,8
250 i więcej	2022	276	199,3	10,2	0,5

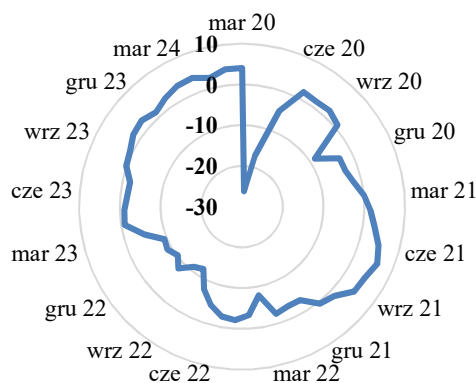
Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki finansowe w produkcji artykułów spożywczych (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskowych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	2023	83,0	93,0	7,2	41,2
10-49	2022	82,4	93,6	6,4	26,5
50-249	2023	82,5	93,9	6,4	28,2
50-249	2022	86,5	95,1	5,2	21,6
250 i więcej	2023	86,4	94,1	6,2	29,0
250 i więcej	2022	88,0	95,2	4,8	20,9

Źródło: GUS.

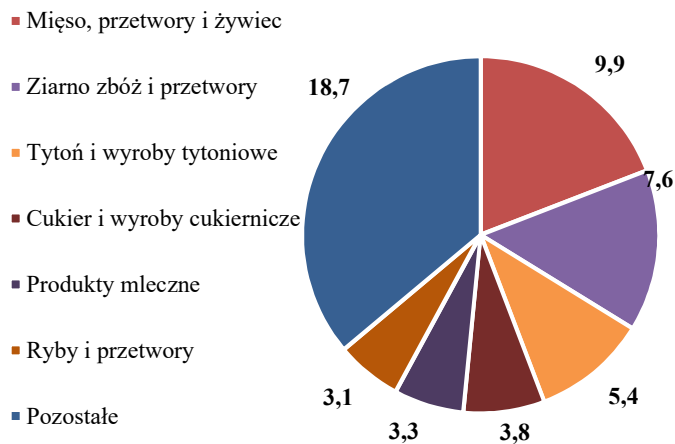
Ogólny wskaźnik koniunktury w produkcji artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych od marca 2020 r. do maja 2024 r.

Źródło: GUS.

- Według KOWR wzrost wartości eksportu rolno-spożywczego w 2023 r. był słabszy niż w roku 2022, z powodu spadków cen na międzynarodowym rynku żywnościowym. Przełożyło się to na spadek cen transakcyjnych.
- Jednocześnie aprecjacja złotego pogorszyła konkurencyjność cenową polskich produktów na rynku UE. Polscy producenci musieli się też borykać z konkurencją ukraińskich produktów.
- Produkty rolno-spożywcze były eksportowane przede wszystkim na rynek UE. W 2023 r. dostawy do krajów UE wygenerowały 38 mld euro (174 mld zł), co oznaczało wzrost wartości sprzedaży o 7,0% r/r.
- Udział rynku unijnego w eksporcie żywności z Polski wyniósł 73%.

Struktura towarowa polskiego eksportu rolno-spożywczego w 2023 r. (w mld euro)

Źródło: KOWR.

- Branża spożywcza jest dość odporna na skutki osłabienia popytu konsumpcyjnego z uwagi na niską elastyczność popytu.
- Szybszy od inflacji wzrost wynagrodzeń w gospodarce i wzrost dochodów rozporządzalnych gospodarstw domowych powinien sprzyjać popytowi na produkty spożywcze, zarówno w Polsce, jak i za granicą.
- Niższe niż rok temu ceny surowców rolnych i energii będą zmniejszać presję kosztową, powiększając ją za to rosnące koszty pracy i skutki odmrożenia cen energii i gazu w drugiej połowie 2024 r.
- PKO Bank Polski ocenia, że ujemna roczna dynamika przychodów branży spożywczej utrzymała się prawdopodobnie także w I kwartale 2024 r., choć w mniejszej skali. Korzystny efekt niższych kosztów surowcowych będzie stopniowo wygasać, jednak ujemna roczna dynamika cen produktów rolnych może utrzymać się do końca 2024 r. Negatywny wpływ rosnących kosztów na marże zniweluje jednak spodziewany wzrost popytu konsumenckiego, do którego dojdzie wskutek poprawy koniunktury.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

Produkcja metalowych wyrobów gotowych

- Sprzedaż w produkcji metalowych wyrobów gotowych stanowiła 7,4% produkcji sprzedanej przemysłu w 2023 r. i 7,0% po I kwartale 2024 r.
- W 2023 r. produkcja ta spadła o prawie 2,0%. Spadek był kontynuowany w I kwartale 2024 r.
- Presja kosztowa ze strony surowców była umiarkowana – spośród działań przetwórstwa przemysłowego jeden z najgłębszych spadków cen w skali roku odnotowano w produkcji metali (o 12,3%), a to oznaczało niskie koszty produkcji. Spadek cen metali był kontynuowany na początku 2024 r. (o 15,0% w marcu 2024 r.). Staniały również wyroby z metali (o 7,9% w marcu 2024 r.).
- Na koniec 2023 r. obserwowano znaczny spadek wartości nowych zamówień w produkcji wyrobów z metali. Tendencja ta utrzymała się w 2024 r.
- PKO Bank Polski szacuje, że w IV kwartale 2023 r. przychody działu spadły o 10,0% r/r, ale utrzymano rentowność sprzedaży brutto na poziomie 5,1%.
- Branża charakteryzuje się wysokim udziałem sprzedaży eksportowej (47,5%), w której dominuje produkcja zbiorników, cystern i pojemników metalowych. W 2023 r. silnie wzrósł też eksport broni i amunicji (o 53,0%), i to w tym sektorze w ubiegłym roku odnotowano jedna z wyższych rentowności sprzedaży (19,0%).
- Wsparciem dla branży jest dobra sytuacja w branży motoryzacyjnej i rozwijająca się aktywność inwestycyjna, w tym w zakresie OZE.
- Ogólny wskaźnik koniunktury w produkcji wyrobów gotowych z metali z wyłączeniem maszyn i urządzeń wyniósł w kwietniu 2024 r. -0,1 pkt. Był to najlepszy rezultat od kwietnia 2023 r.
- Producenci z analizowanego działu negatywnie oceniają bieżący portfel zamówień krajowych i zagranicznych oraz obecną produkcję.
- Jako główne bariery w prowadzonej działalności przedsiębiorcy wymieniają niepewność dotycząca ogólnej sytuacji makroekonomicznej, niedostateczny popyt na rynku krajowym i zagranicznym, niedobór wykwalifikowanych pracowników, wysokie koszty zatrudnienia, obciążenia podatkowe oraz niejasne i niespójne przepisy prawne.
- W badaniach GUS ankietowane przedsiębiorstwa oczekują wolniejszego niż do tej pory osłabienia popytu i stabilizacji produkcji.

Dynamika produkcji sprzedanej (w cenach stałych) metalowych wyrobów gotowych (analogiczny okres roku poprzedniego=100)

Wyszczególnienie	2022	2023	I kw. 2024
produkcja wyrobów z metali	116,8	98,1	95,8

Źródło: GUS.

Charakterystyka produkcji metalowych wyrobów gotowych

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	2023	1208	29,4	1,5	0,2
10-49	2022	1140	28,4	1,5	0,2
50-249	2023	914	100,6	5,2	0,7
50-249	2022	925	101,9	4,9	0,6
250 i więcej	2023	185	96,2	5,1	1,1
250 i więcej	2022	185	99,2	5,4	0,1

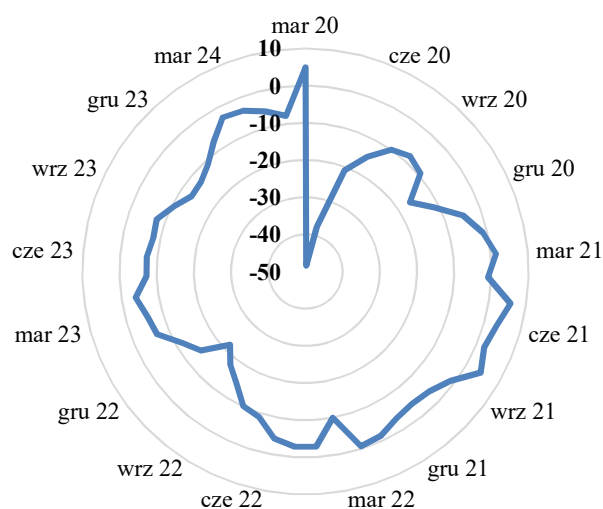
Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki finansowe w produkcji metalowych wyrobów gotowych (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskowych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	2023	79,5	89,9	10,0	61,5
10-49	2022	81,8	90,4	9,9	51,4
50-249	2023	78,3	91,2	8,7	44,1
50-249	2022	84,9	91,6	9,0	33,0
250 i więcej	2023	83,8	94,1	6,5	51,9
250 i więcej	2022	90,8	93,0	7,9	34,2

Źródło: GUS.

Ogólny wskaźnik koniunktury w produkcji wyrobów gotowych z metali od marca 2020 r. do maja 2024 r.

Źródło: GUS.

- Ceny metali w 2023 r. silnie spadły, z uwagi na słabą aktywność w światowym przemyśle, a zwłaszcza na ograniczone zapotrzebowanie na metale w Chinach. Początek roku przyniósł spekulacyjne odbicie cen metali, zwłaszcza miedzi, stymulowane oczekiwaniami na poprawę koniunktury.
- Wyroby z metali również staniały w 2023 r. w efekcie słabości popytu z sektora budowlanego, a także zmniejszania stanu zapasów produkcyjnych przez przedsiębiorstwa, dostosowujące ich stan do niższego zapotrzebowania na dobra finalne.
- Nadpodaż wyrobów z metali na świecie wraz ze spowolnieniem w przemyśle i budownictwie w Polsce i w UE oraz odwrócenie cyklu zapasów ograniczają marże producentów wyrobów z metali, podobnie jak ceny energii, ponieważ branża należy do wysoce energochłonnych.
- Ożywienie koniunktury w UE powinno zwiększyć zapotrzebowanie zagraniczne na wyroby metalowe. Wzrośnie też zapotrzebowanie na wyroby metalowe, wykorzystywane w budowie paneli słonecznych i turbin wiatrowych, w wyniku przyspieszenia transformacji energetycznej. Według Banku Pekao 2024 r. powinien więc przynieść wzrost aktywności w produkcji tych wyrobów.
- PKO Bank Polski ocenia, że ożywienie popytu konsumenckiego oraz lepsza koniunktura w budownictwie, zarówno mieszkaniowym, jak i infrastrukturalnym, powinny wspierać wyniki branży w dalszej części roku. Czynnikiem ryzyka jest niepewność odnośnie do aktywności inwestycyjnej przedsiębiorstw prywatnych.

Dynamika cen metali i wyrobów gotowych z metali

Dział	2022 r.	I kw. 2023 r.	I-II kw. 2023 r.	I-III kw. 2023 r.	I-IV kw. 2023 r.
Produkcja metali	125,5	102,0	92,5	89,2	87,6
Produkcja wyrobów z metali	112,0	105,8	102,2	99,7	98,0

Źródło: GUS.

Poziom ryzyka

Wysoki

Perspektywa

Pozytywna

TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA

Transport drogowy

- Osłabienie aktywności gospodarczej w Europie wpłynęło negatywnie na wielkość przewozów towarowych, szczególnie w transporcie morskim.
- Wpływ spowolnienia wzrostu gospodarczego w Europie na transport drogowy był znaczący ze względu na jego wysoki udział w unijnych przewozach międzynarodowych. Mniejszy popyt na usługi transportowe wpływał negatywnie na stawki frachtu.
- Słaba koniunktura wpłynęła na zróżnicowanie wskaźników ekonomicznych. Z jednej strony zysk netto analizowanych podmiotów wzrósł, ale wzrosła także strata netto i spadł udział podmiotów zyskownych. Zróżnicowane były także kierunki zmian wskaźnika poziomu kosztów i rentowności sprzedaży brutto.
- Łączne wyniki działu pogorszyły się umiarkowanie, jednak wzrost udziału podmiotów nierentownych wskazuje na możliwość pogorszenia się sytuacji małych podmiotów. Wobec wysokiego rozdrobnienia rynku duża liczba przedsiębiorstw, na skutek spadku marż, znalazła się w trudnej sytuacji.
- W 2023 r. w transporcie i gospodarce magazynowej obserwowano równomierny wzrost kosztów i przychodów, po ok. 4,0% r/r. O ok. 6 p.p. spadł udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (z 81,3% do 75,0%).
- Wskaźniki rentowności sprzedaży brutto (3,6% w 2023 r. vs 3,7% w 2022 r.) i obrotu brutto (5,3% vs 5,2%) pozostały zbliżone do odnotowanych w 2022 r.
- Wynik finansowy netto w analizowanym dziale wyniósł niemal 10 mld zł w 2023 r. wobec 9,5 mld zł w 2022 r. Wskaźnik poziomu kosztów również nie zmienił się znacznie, oscylując wokół 95,0%.
- Towarowy transport samochodowy dominuje w strukturze zarobkowego przewozu ładunków (ponad 85,0% przewozu ładunków ogółem).
- Tylko ok. 25,0% zarobkowych przewozów realizują przedsiębiorstwa transportowe zatrudniające powyżej 9 osób.
- Polska jest liderem unijnych międzynarodowych przewozów w drogowym transporcie samochodowym z udziałem w rynku wynoszącym ok. 20,0%, mierzonym tonokilometrami.

Charakterystyka transportu i gospodarki magazynowej

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	2023	1 915	45,1	3,9	0,4
10-49	2022	1 728	40,9	3,5	0,6
50-249	2023	962	104,7	4,6	1,0
50-249	2022	931	98,9	4,6	0,5
250 i więcej	2023	284	365,3	8,4	2,1
250 i więcej	2022	275	366,2	6,5	1,1

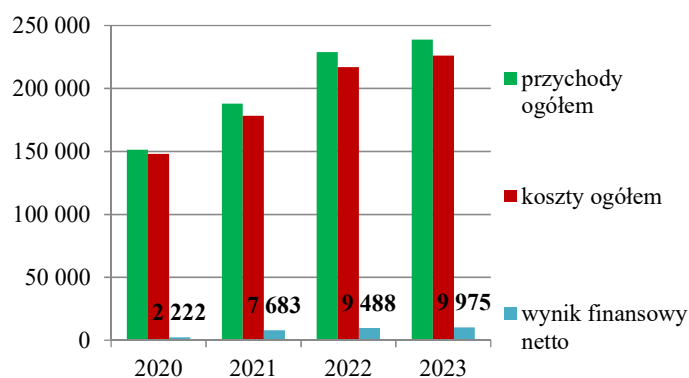
Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki finansowe w transporcie i gospodarce magazynowej (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskownych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	2023	78,6	91,2	9,8	45,4
10-49	2022	85,4	92,1	8,9	40,4
50-249	2023	74,9	93,5	5,9	45,4
50-249	2022	81,4	92,9	5,9	36,0
250 i więcej	2023	75,0	95,2	2,7	89,6
250 i więcej	2022	80,7	95,6	2,8	85,3

Źródło: GUS.

Podstawowe dane finansowe w transporcie i gospodarce magazynowej (w mln zł)

Źródło: GUS.

Przewozy ładunków transportem samochodowym (tys. t)

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	sty-kwi 2024
Ogółem	1 952,5	1 976,3	b.d.	b.d.
Zarobkowo	1 203,0	1 182,6	b.d.	b.d.
w tym przedsiębiorstwa transportu samochodowego	949,9	888,7	b.d.	b.d.
w tym przedsiębiorstwa transportu samochodowego zatrudniające pow. 9 osób	282,4	284,2	285,3	89,0

Źródło: GUS.

- Mniejszy popyt na usługi transportowe wpływał negatywnie na stawki frachtu. Te zaś negatywnie wpłynęły na wyniki transportu drogowego.
- W całym 2023 r. zysk netto działu był znacznie niższy niż rok wcześniej.
- Przedsiębiorstwa transportowe odczuwały konkurencję ze strony tańszych podmiotów ukraińskich, wypierających je z rynku.
- W 2023 r. w dziele transportu samochodowego ładunków zmniejszył się zysk netto, wzrosła strata i spadł udział podmiotów zyskowych. Gorsze były wskaźniki poziomu kosztów i rentowności.
- Czynnikiem najsilniej wpływającym na efektywność były wynagrodzenia i inne koszty płacowe. Koszty te były stymulowane, poza presją inflacyjną, zmianami zasad wynagradzania kierowców w transporcie drogowym (koszty zatrudnienia są wskazywane jako najważniejsza bariera działalności). Pozytywnie oddziaływał za to spadek kosztów materiałów (przede wszystkim stabilizacja kosztów paliwa).
- Według GUS (dane z 2022 r.) dominującą grupą ładunków według tonażu są: rudy metali i inne niż węgiel, ropa i gaz produkty górnictwa, a następnie inne surowce niemetaliczne i produkty spożywcze.
- Z danych raportu SPOTDATA, sporządzonego na zlecenie i przy współpracy ze Związkiem Pracodawców „Transport i Logistyka Polska”, wynika, że przewozy surowców i dóbr nieprzetworzonych dominują na krótszych dystansach (do 150 km), na dłuższych dystansach rośnie udział towarów przetworzonych.
- Wyzwaniem jest wymiana floty na zeroemisyjne pojazdy. Według organizacji Transport i Logistyka Polska koszty tej wymiany do 2040 r. mogą wynieść nawet 160 mld euro.

Charakterystyka transportu samochodowego ładunków

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	2023	1 277	29,6	1,5	0,2
10-49	2022	1 157	27,2	1,5	0,1
50 i więcej	2023	670	122,2	3,5	0,8
50 i więcej	2022	660	125,5	4,3	0,2

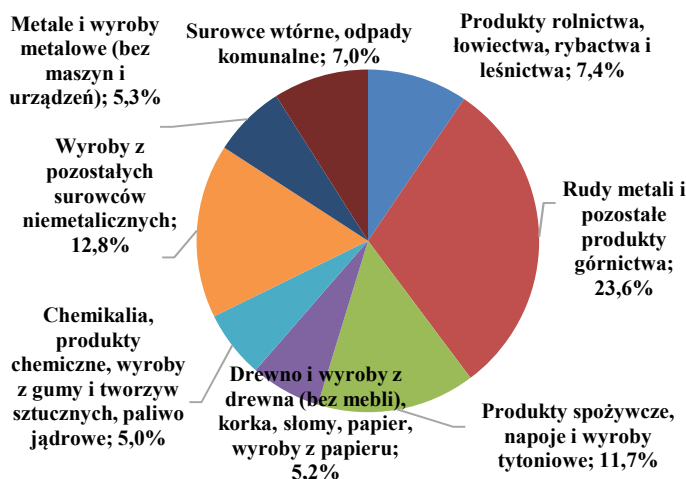
Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki w transporcie samochodowym ładunków (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskowych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	2023	77,8	93,8	5,4	36,6
10-49	2022	86,4	92,7	6,1	33,7
50-249	2023	71,9	95,5	4,0	21,5
50-249	2022	87,7	94,0	5,5	24,6

Źródło: GUS.

Struktura ładunków w drogowym transporcie samochodowym (w %)

Źródło: GUS.

- Oczekiwane ożywienie gospodarcze i wzrost handlu mogą poprawić sytuację działu, jednak siła tych czynników będzie umiarkowana.
- Sytuacja drogowego transportu ładunków w sporej części zależy od możliwości zachowania przewagi konkurencyjnej, wynikającej z niższych wynagrodzeń, po wdrożeniu rozwiązań Pakietu Mobilności.
- Nieznacznie spadło znaczenie niedoboru pracowników, ale presja płacowa pozostanie głównym czynnikiem, wpływającym na koszty działalności i rentowność.
- Złagodzenie wymogów wynikających z umowy między UE, a Ukrainą w sprawie transportu drogowego wpływa na konkurencję na rynku.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

BUDOWNICTWO

Roboty budowlane związane ze wzniesieniem budynków mieszkalnych

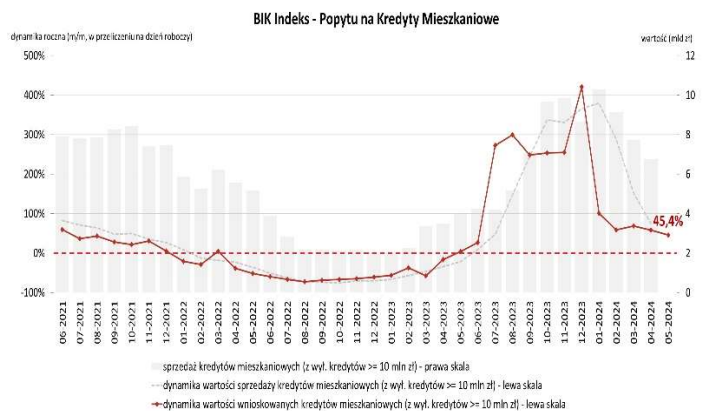
- W budownictwie mieszkaniowym w okresie od stycznia do kwietnia 2024 r. oddano do użytkowania 64,6 tys. mieszkań, i było to o 14,8% r/r mniej. Główną przyczyną spadków była niższa aktywność inwestorów indywidualnych, którzy przekazali do eksploatacji 24,0 tys. mieszkań, o 29,5% r/r mniej.
- Liczba pozwoleń dla deweloperów na budowę (67,0 tys.) była wyższa o 36,8% r/r, a dla inwestorów indywidualnych (25,0 tys.) – o 16,3% r/r. Deweloperzy rozpoczęli budowę 54,6 tys. mieszkań (o 79,5% r/r więcej), a inwestorzy indywidualni – 25,5 tys. (o 19,2% r/r więcej).
- W kwietniu 2024 r. wartość kredytów mieszkaniowych, o które wysłano zapytania do Biura Informacji Kredytowej, wzrosła o 58,2% r/r. O kredyt wnioskowało o 55,0% więcej osób niż w poprzednim roku (32,4 tys. wobec 20,1 tys.) i o 9,0% więcej niż w marcu. Było to mniej niż w rekordowych miesiącach obowiązywania Programu Bezpieczny Kredyt 2%, ale istotnie więcej niż w pierwszych miesiącach ożywienia po stagnacji w drugiej połowie 2022 r.
- Średnia wartość wnioskowanego kredytu mieszkaniowego w kwietniu 2024 r. 433 tys. zł była wyższa o 12,8 % r/r i o 0,6 % m/m. Wzrost był skutkiem drożejących mieszkań i podwyższenia zdolności kredytowej wnioskujących (wzrost płac).
- Według danych NBP w I kwartale 2024 r. wzrost cen transakcyjnych metra kwadratowego mieszkania obserwowano na większości rynków. W skali roku ceny wzrosły wyraźnie na wszystkich rynkach. Wzrost cen na większości rynków miał wymiar realny, tzn. jego tempo było wyższe niż inflacja.
- Na rynku pierwotnym największy wzrost cen wystąpił na największych rynkach w Krakowie i Warszawie oraz Poznaniu, a w dużych miastach – także w Opolu, Rzeszowie i Białymstoku.
- Zmiany cen były bardziej zróżnicowane na rynku pierwotnym, na rynku wtórnym skala zmian w poszczególnych miastach była zbliżona.
- Na rynku wtórnym ceny transakcyjne najmocniej wzrosły w skali roku w Krakowie i Katowicach.
- Największy kwartalny wzrost w I kwartale 2024 r. odnotowano w Szczecinie, Łodzi, Opolu, Krakowie.
- Ponad pięcioprocentowy wzrost cen wystąpił także w Katowicach, Warszawie i Bydgoszczy.

Mieszkania oddane do użytkowania, pozwolenia na budowę i rozpoczęte budowy (w tys.)

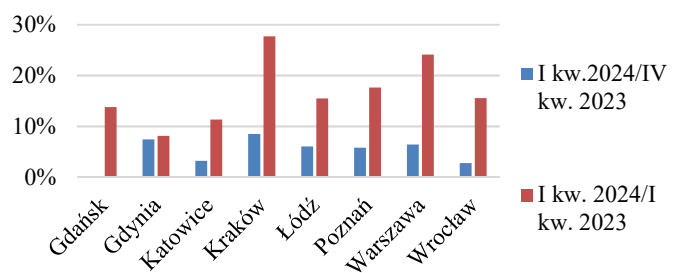
Wyszczególnienie	2022	2023	sty-kwi 2023	sty-kwi 2024
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia	298,0	241,6	72,4	93,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	200,3	189,1	53,1	81,3
Mieszkania oddane do użytkowania	238,5	221,3	76,2	64,6

Źródło: GUS.

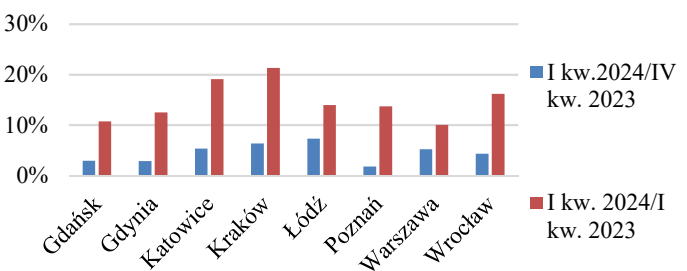
Popyt na kredyty mieszkaniowe

Zmiany cen transakcyjnych na rynku pierwotnym

Zmiany cen transakcyjnych na rynku wtórnym

- Według AMRON w I kwartale 2024 r. wzrost stawek czynszu k/k w największych miastach odnotowano tylko w Łodzi, w pozostałych miastach wystąpiły spadki; największe we Wrocławiu i Krakowie.
- Z danych NBP wynika, że w 2023 r. rosła liczba mieszkań oferowanych na wynajem (oddawanie mieszkań zakupionych w okresie 2020–2022).
- W IV kwartale 2023 r. koszty najmu, z uwagi na wysokość stóp procentowych oraz stawki czynszów, były porównywalne z kosztem zakupu mieszkania.

Stawki najmu w I kwartale 2024 r.

Miasto	Średnia miesięczna stawka (zł)	Zmiana kw/kw (%)	Zmiana r/r (%)
Gdańsk	1 933	-1,58	-1,65
Katowice	1 223	-0,73	4,24
Kraków	1 794	-1,81	1,44
Łódź	1 302	0,46	-3,29
Poznań	1 491	-0,73	0,09
Warszawa	2 226	-0,98	-1,65
Wrocław	1 857	-1,95	-1,30

Źródło: AMRON SARFiN.

- Po okresie stagnacji w pierwszej połowie 2023 r. w wyniku wysokiej inflacji, zmniejszenia zdolności kredytowej i wzrostu kosztów finansowania, ożywienie przyniosło uruchomienie rządowego pakietu wsparcia Pierwsze Mieszkanie (przede wszystkim programu Bezpieczny Kredyt 2,0%). Na początku 2024 r. pojawiły się sygnały osłabienia koniunktury, związane przede wszystkim z niepewnością co do kontynuowania programu wsparcia budownictwa mieszkaniowego.
- Program Bezpieczny Kredyt 2% przyniósł skokowy wzrost popytu na mieszkania, co w obliczu niższej aktywności budowlanej deweloperów stymulowało wzrost cen mieszkań. Na początku 2024 r. doszło do zwiększenia aktywności deweloperów w relacji do poprzedniego roku, ale kwiecień przyniósł wyhamowanie dynamiki rozpoczętych budów i uzyskanych pozwoleń. Bez finansowania w postaci rządowego programu wsparcia początek 2024 r. przyniósł bowiem również obniżenie sprzedaży. Wciąż utrzymuje się jednak silny popyt gotówkowy inwestorów indywidualnych. Dalszy rozwój sytuacji na rynku zależy od decyzji co do kontynuacji rządowego wsparcia budownictwa mieszkaniowego i jego konstrukcji.
- Wobec wciąż niewystarczającej oferty ceny mieszkań mogą pozostać w najbliższych miesiącach w trendzie wzrostowym, a jego skala zależeć będzie od popytu na rynku mieszkaniowym. Mniejszy może być popyt inwestycyjny wobec spadających stawek najmu. Na stronę podażową ograniczająco wpływa brak atrakcyjnych gruntów, ich wysokie ceny, brak planów zagospodarowania i długość procedur administracyjnych.
- PKO Bank Polski ocenia, że po słabych wynikach w 2023 r., sytuacja w budownictwie mieszkaniowym polepszy się. Przemawia za tym stabilizacja cen materiałów budowlanych, a także silny popyt na mieszkania, wzmocniony poprawą zdolności kredytowej gospodarstw domowych i zapowiedzią uruchomienia kilkuletniego programu rządowego wsparcia zakupu pierwszego mieszkania.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków niemieszkalnych

obiekty biurowe

- I kwartał 2024 r. przyniósł zmianę w dotychczasowej przewadze dynamiki nowej powierzchni biurowej na rynkach regionalnych nad Warszawą.
- Powierzchnia biurowa na rynkach regionalnych jest prawie o 0,5 mln m² większa niż w Warszawie.
- Do użytku oddano więcej powierzchni biurowej w Warszawie (ok. 48,7 tys. m², w analogicznym okresie 2023 r. nie oddano żadnej powierzchni biurowej) niż na najważniejszych rynkach regionalnych (31,2 tys. m²).
- Na rynkach regionalnych nastąpił spadek o ponad 50% (68 tys. m² w I kwartale 2023 r.). Był to najgorszy wynik I kwartału od 2012 r.
- Newmark szacuje, że powierzchnia w budowie na rynkach regionalnych na koniec I kwartału 2024 r. była o ponad 19,0% mniejsza niż w IV kwartale 2023 r. i o ponad 68,0% mniejsza niż średnia w ostatnich 10 latach.
- Na rynkach regionalnych w IV kwartale 2023 r. nie rozpoczęto nowych projektów, a w I kwartale 2024 r. tylko jeden we Wrocławiu (8 tys. m²), gdzie było, według Colliers International, najwięcej powierzchni w budowie – 100 tys. m². Szacunki JLL i Newmark wskazują na niższe (nawet o 100 tys. m²) wielkości powierzchni w budowie na rynkach regionalnych, szczególnie we Wrocławiu.
- Na koniec marca 2024 r. wskaźnik pustostanów w Warszawie wzrósł do 11,0% k/k (o 0,6 p.p.), a w skali roku spadł o 0,6 p.p. Do wynajęcia było 725 tys. m² nowoczesnej powierzchni.
- Poziom pustostanów mocno zależy od lokalizacji i wieku budynków.
- Na większości głównych rynków regionalnych udział wolnej powierzchni biurowej dalej rósł (nieprzerwanie od 2020 r.). Na koniec I kwartału 2024 r. wyniósł 17,8% (wzrost o 0,3 p.p. k/k i o 1,9 p.p. r/r). Do wynajęcia było 1,2 mln m² powierzchni biurowej.
- Stawki czynszów dla wysokiej jakości budynków pozostały w trendzie wzrostowym. Na rynkach regionalnych stawki wynosiły według Newmark 16–17 euro za m² (według JLL 11,5–17,5 euro za m²).

Zasoby powierzchni biurowej (w mln m²)

Rynek	2022	2023	I kw. 2024
Ogółem	12,71	12,91	12,95
Warszawa	6,27	6,23	6,24
Pozostale	6,44	6,68	6,71
Kraków	1,71	1,81	1,82
Wrocław	1,33	1,35	1,37
Trójmiasto	1,01	1,05	1,05
Katowice	0,73	0,75	0,75
Łódź	0,63	0,64	0,64
Poznań	0,62	0,67	0,67
Szczecin	0,19	0,19	0,19
Lublin	0,22	0,22	0,22

Źródło: Raporty Colliers International, JLL, Newmark.

Powierzchnia biurowa w budowie w Warszawie oraz na głównych rynkach regionalnych (w tys. m²)

Rynek	2022	2023	I kw. 2024
Ogółem	771,5	680,9	620,0
Warszawa	209,0	296,0	282,0
Pozostale	562,5	384,9	338,0
Kraków	107,2	26,0	b.d.
Wrocław	168,6	130,0	b.d.
Trójmiasto	69,6	62,0	b.d.
Katowice	129,2	54,0	b.d.
Łódź	16,7	48,0	b.d.
Poznań	68,8	58,0	b.d.
Szczecin	2,4	2,4	b.d.
Lublin	0,0	4,5	b.d.

Źródło: Raporty Colliers International.

Wskaźnik pustostanów w Warszawie oraz na głównych rynkach regionalnych (w %)

Rynek	2022	2023	I kw. 2024
Ogółem	13,5	14,1	b.d.
Warszawa	11,6	10,4	11,0
Pozostale	15,3	17,5	17,8
Kraków	16,0	19,8	20,2
Wrocław	15,6	18,2	19,1
Trójmiasto	13,3	13,3	13,4
Katowice	17,1	21,5	20,6
Łódź	21,0	20,3	21,3
Poznań	10,5	14,7	14,1
Szczecin	5,8	4,8	5,5
Lublin	16,6	11,9	12,0

Źródło: Colliers International Polska, Newmark.

- Według oceny Newmark znaczna dostępność nowoczesnej powierzchni biurowej w istniejących biurowcach oraz poszukiwanie efektywności przekłada się na mniejszy popyt na biura. To przyczynia się do większej ostrożności deweloperów przy nowych inwestycjach biurowych.
- Zdaniem Colliers International na rynkach regionalnych, wobec upowszechniania modelu hybrydowego pracy, wiele przedsiębiorstw zmniejszyło wynajętą powierzchnię biurową o 20,0–30,0%. JLL ocenia, że wysoki udział wolnej powierzchni utrzyma się w kolejnych miesiącach, a nadwyżki będą wchłaniane przez rynek jeszcze przez kolejne 3–5 lat. W najgorszej sytuacji są budynki starsze niż 10 lat (ponad 55,0% udziału w wolnej powierzchni, większość jest długotrwale niezajmowana).
- W Warszawie wobec stabilnego popytu wzrost udziału pustostanów w strefach centralnych powinien być krótkotrwały, w rejonach poza centrum będzie on wypadkową relokacji najemców do nowych inwestycji i wycofywania starszych obiektów z oferty (zmiana funkcji lub rzadziej – modernizacja obiektu).

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

obiekty magazynowe

- Na koniec I kwartału 2024 r. zasoby nowoczesnych powierzchni magazynowo-przemysłowych według Colliers International wzrosły do 32,3 mln m². Na koniec 2023 r. zasoby powierzchni osiągnęły ok. 31,7 mln m² wobec ok. 28,3 mln m² rok wcześniej (dane Newmark, Savills; Colliers International podaje 31,3 mln m², a JLL 32,9 mln m²).

- W 2023 r. zasoby powierzchni magazynowej wzrosły o 2,8 mln m² (w 2022 r. przyrost zasobów powierzchni magazynowej był rekordowy, ponad 4 mln m² – blisko 20,0%). Wzrost ten jest wynikiem silnego wzrostu podaży nowej powierzchni magazynowej.

- W 2023 r. najwyższą dynamikę wzrostu zasobów notowały rynki małe. Średnie tempo wzrostu kształtowały rynki „wielkiej piątki” z dynamiką w przedziale 10,0–13,5%, z wyjątkiem Poznania (dynamika ok. jednoprocetowa).

- W I kwartale 2024 r. nowa podaż według Colliers International była na poziomie 0,85 mln m² (najlepszy wynik od I kwartału 2023 r.). Nowa podaż w 2023 r. (3,7 mln m²) była za to drugim najwyższym przyrostem po rekordowym 2022 r. Ponad połowa tego przyrostu (1,9 mln m²) przypadła na I kwartał 2023 r.

- Największe wolumeny nowej podaży odnotowano na największych rynkach i w województwie lubuskim. Istotny był także przyrost nowej powierzchni w województwie kujawsko-pomorskim.

- Na koniec I kwartału 2024 r. w budowie było, według Colliers International, 2,3 mln m² (wzrost o 7,0% r/r). Aktywność inwestycyjna skupia się na głównych rynkach – na pięciu największych jest ok. 80,0% powierzchni w budowie, najwięcej na Dolnym Śląsku (prawie 30,0% powierzchni w budowie ogółem).

- Skokowo spadła wielkość inwestycji na mniejszych rynkach o dużej nowej podaży.

- W I kwartale 2024 r. popyt na nowe powierzchnie magazynowe wyniósł 0,9 mln m², o 30,0% r/r mniej. Według Newmark aktywność najemców skupiała się na sześciu głównych rynkach magazynowych (w tym Trójmiasto), na które przypadło prawie 87% całkowitego popytu w 2023 r.

- Na koniec 2023 r. udział powierzchni niewynajętej wyniósł 7,4% (wzrost o 3,3 p.p. r/r i spadek o 0,4 p.p. k/k). Według Colliers International wskaźnik ten wzrósł do 8,1% na koniec I kwartału 2024 r.

- W Warszawie w atrakcyjnych budynkach w centrum stawki czynszów były w przedziale 22–26 euro za m². Na rynkach regionalnych stawki wynosiły do 17 euro.

Zasoby powierzchni magazynowej w Warszawie oraz na rynkach regionalnych (w mln m²)

Rynek	2021	2022	2023
Warszawa/Mazowieckie	5 432,4	5 800,8	6 493,0
Górny Śląsk/Śląskie	4 245,1	4 817,6	5 469,6
Polska Centralna/Łódzkie	3 480,8	4 092,0	4 512,2
Poznań/Wielkopolskie	2 615,7	3 336,0	3 384,0
Dolny Śląsk/Dolnośląskie	2 918,4	3 734,9	4 111,1
Trójmiasto/Pomorskie	1 072,5	1 357,3	1 442,5
Kraków/Małopolskie	788,7	917,4	1 035,7
Toruń-Bydgoszcz/Kujawsko-Pomorskie	414,2	636,0	884,1
Szczecin/Zachodniopomorskie	898,9	1 145,9	1 242,4
Polska Zachodnia/Lubuskie	805,7	1 082,7	1 519,8
Rzeszów/Podkarpackie	300,3	426,7	514,7
Lublin/Lubelskie	318,6	355,0	422,1
Opole/Opolskie	189,5	246,0	271,4
Olsztyn/Warmińsko-Mazurskie	159,3	180,7	181,4
Kielce/Świętokrzyskie	93,5	93,5	125,7
Białystok/Podlaskie	68,8	83,4	98,8

Źródło: Raport Newmark.

Nowa podaż i powierzchnia magazynowa w budowie w Warszawie oraz na rynkach regionalnych (w tys. m²)

Rynek	Nowa podaż		Powierzchnia w budowie	
	2022	2023	2022	2023
Warszawa/Mazowieckie	505,5	702,5	671,2	478,9
Górny Śląsk/Śląskie	539,6	599,1	575,3	279,0
Polska Centralna/Łódzkie	642,6	415,2	374,7	403,0
Poznań/Wielkopolskie	539,1	367,5	349,8	247,6
Dolny Śląsk/Dolnośląskie	787,0	389,0	384,7	829,0
Trójmiasto/Pomorskie	268,8	72,8	64,9	288,3
Kraków/Małopolskie	94,3	165,3	139,5	141,3
Toruń-Bydgoszcz	221,0	238,9	214,7	10,1
Szczecin/Zachodniopomorskie	274,3	93,3	93,8	0,0
Polska Zachodnia/Lubuskie	41,7	437,3	438,6	75,5
Rzeszów/Podkarpackie	142,3	88,0	61,1	33,0
Lublin/Lubelskie	259,5	64,6	10,7	34,1
Opole/Opolskie	56,5	24,8	0,0	0,0
Kielce/Świętokrzyskie	0,0	31,2	31,2	0,0
Białystok/Podlaskie	14,6	13,4	13,4	0,0

Źródło: Raporty Newmark.

Wskaźnik pustostanów w Warszawie oraz na wybranych rynkach regionalnych w okresie 2021–2023 (w %)

Rynek	2021	2022	2023
Warszawa/Mazowieckie	4,2	3,0	7,7
Górny Śląsk/Śląskie	7,8	4,2	6,1
Polska Centralna/Łódzkie	3,2	5,5	10,2
Poznań/Wielkopolskie	1,1	2,9	6,5
Dolny Śląsk/Dolnośląskie	2,7	7,0	8,1
Trójmiasto/Pomorskie	2,2	0,9	1,7
Kraków/Małopolskie	0,3	1,2	2,2
Toruń-Bydgoszcz/Kujawsko-Pomorskie	3,6	2,8	6,4
Szczecin/Zachodniopomorskie	0,9	6,4	7,2
Polska Zachodnia/Lubuskie	6,2	9,5	14,2

Źródło: Raporty Newmark.

- Mimo niesprzyjającej sytuacji makroekonomicznej (spowolnienie i rosnące koszty działalności gospodarczej, szczególnie energii) wciąż utrzymywał się wysoki popyt na powierzchnie magazynowe, choć od 2021 r. zaznacza się wyraźny trend spadku popytu.
- Słabnący popyt i wzrost udziału wolnej powierzchni osłabiły aktywność inwestycyjną, szczególnie na mniejszych rynkach. Powrót do sprzedaży stacjonarnej osłabił popyt na magazyny ze strony sklepów internetowych. Aktywność deweloperska skupia się obecnie na rynkach tzw. wielkiej piątki.
- Mniejsza powierzchnia magazynowa w budowie i w konsekwencji niższa podaż powinny osłabić rosnący trend wskaźnika pustostanów. W I kwartale 2024 r. stawki czynszów ustabilizowały się, a na niektórych rynkach nawet spadły.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Negatywna

obiekty handlowe

- Wobec wysokiego nasycenia powierzchnią handlową tempo przyrostu nowoczesnej powierzchni handlowej jest umiarkowane. W I kwartale 2024 r. zasoby powierzchni handlowej przyrosły o ok. 70 tys. m².
- BNP Paribas Real Estate (BNP) szacuje nową podaż na 71 tys. m², Colliers International na 78 tys. m² a Cushman & Wakefield na 82 tys. m² w formie nowych obiektów (6 projektów) i rozbudowy istniejących (ok. 12 tys. m²). Wszystkie nowe obiekty powstają w formie parków handlowych.
- W 2023 r. przyrost powierzchni handlowej wyniósł ok. 300 tys. m². Według Cushman & Wakefield zasób powierzchni handlowej wyniósł wówczas 16,2 mln m² (na koniec 2022 r. 15,9 mln m²).
- Według Colliers International w nowoczesnych centrach handlowych było na koniec 2023 r. blisko 12,9 mln m² powierzchni, a zasób powierzchni handlowej w obiektach o powierzchni 2–5 tys. m² wyniósł ponad 2 mln m².
- Szacunki nowej powierzchni handlowej oddanej do użytku w 2023 r. wahają się od ok. 440 tys. m² (BNP) do 560 tys. m² (JLL – wzrost o 14,0% r/r).
- Uwzględniając zamknięcia, szacowane przez Cushman & Wakefield na 104 tys. m², podaż netto/przyrost powierzchni handlowej stanowi ok. 343 tys. m². Colliers International szacuje, że nowa podaż w 2023 r. w 45 centrach handlowych osiągnęła ok. 380 tys. m².
- Wobec dominacji w nowej podaży parków handlowych rośnie ich udział w zasobach. Według JLL parki handlowe o łącznej powierzchni 2,9 mln m² mają 17,0% udział w całkowitych zasobach handlowych. Parki handlowe stanowią średnio ¾ nowej podaży i powierzchni w budowie.
- Na format centrów handlowych przypadało w 2023 r. 63,0% nowej podaży (ok. 355 tys. m²), na tradycyjne centra handlowe 90,0 tys. m² (głównie rozbudowy i ponowne otwarcie). Wolnostojące magazyny powiększyły swoją powierzchnię o 51,5 tys. m².
- Według BNP Paribas Real Estate parki handlowe na koniec I kwartału 2024 r. miały 15,0% udziału w zasobach powierzchni handlowej wobec 13,0% na koniec 2022 r., kosztem tradycyjnych centrów handlowych, które miały największy udział, wynoszący 64,0% (66,0% na koniec 2022 r.). Udział wolnostojących obiektów handlowych utrzymuje się na poziomie 19,0%.

Zasoby powierzchni handlowej (w tys. m²)

Rynek	2022	2023	I kw. 2024
Warszawa	2 295,0	2 375,6	2 388,2
Aglomeracja śląska	1 556,3	1 524,3	1 529,8
Trójmiasto	991,2	981,5	981,5
Poznań	920,6	866,6	866,6
Wrocław	869,3	876,8	846,8
Kraków	803,6	806,6	806,6
Łódź	636,8	640,8	640,8
Szczecin	452,8	440,9	446,6
Polska	15 920,5	16 242,5	16 311,8

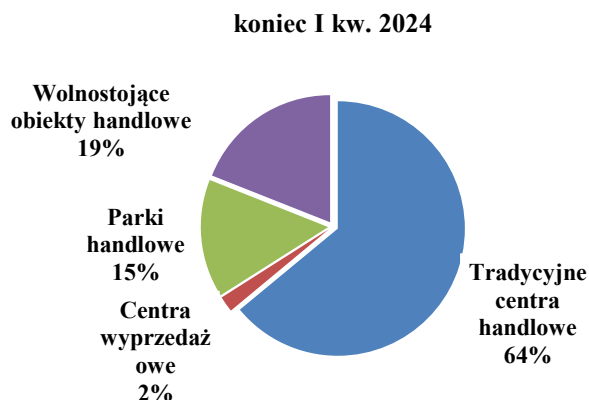
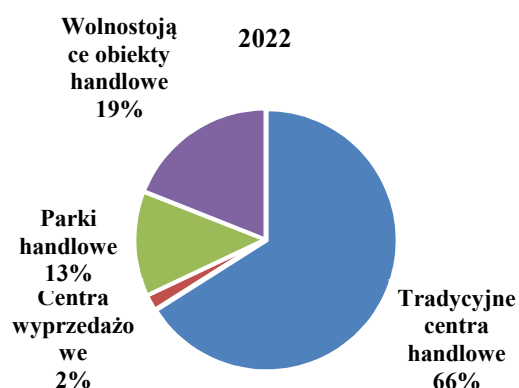
Źródło: Cushman & Wakefield.

Zasoby powierzchni handlowej centrów handlowych (w tys. m²)

Rynek	2022	2023	I kw. 2024
Warszawa	1 355,7	1 409,2	1 415,8
Aglomeracja śląska	1 063,5	1 015,8	1 017,6
Trójmiasto	651,5	630,8	630,8
Poznań	693,6	693,6	693,6
Wrocław	557,4	557,4	527,4
Kraków	535,4	535,4	535,4
Łódź	466,8	466,8	466,8
Szczecin	263,3	251,4	257,1
Polska	10 573,8	10 475,1	10 466,3

Źródło: Cushman & Wakefield.

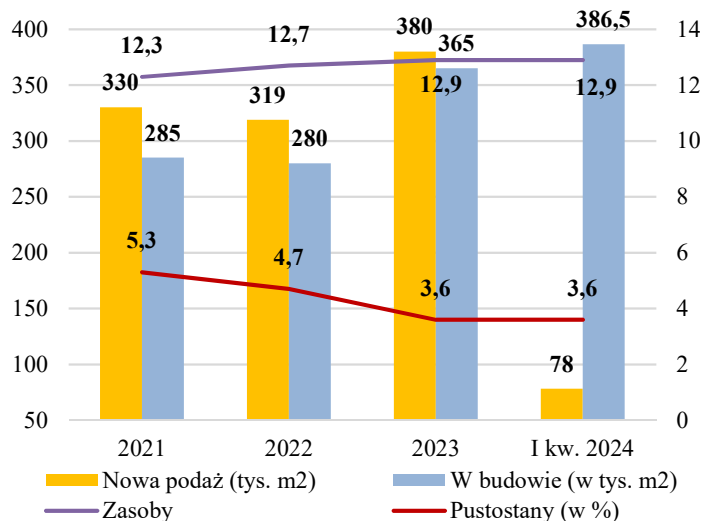
Struktura nowoczesnej powierzchni handlowej wg formatów

Źródło: BNP.

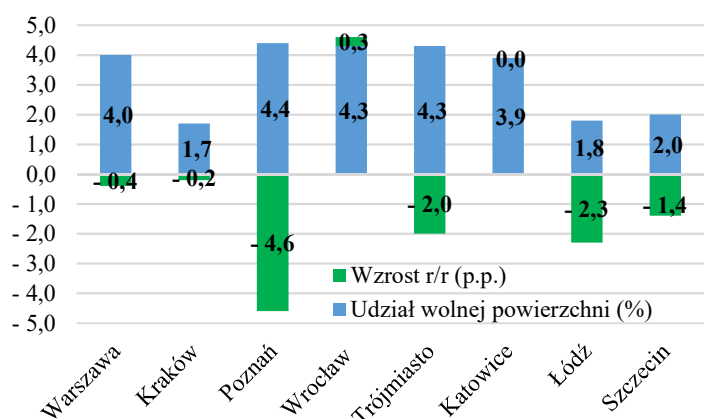
- Według Colliers International w I kwartale 2024 r. 78,0% nowej podaży to format parków handlowych (w 2023 r. 87,0%, ok. 330 tys. m² nowej podaży). Według Cushman & Wakefield i BNP parki handlowe miały aż 80,0% udziału w nowej podaży, centra handlowe – tylko 15,0%.
- Z danych JLL wynika, że w 2023 r. 51,0% udziału w nowej podaży miały miasta poniżej 100 tys. mieszkańców, w przypadku parków handlowych – prawie 60% nowej powierzchni. Miasta średnie (200–500 tys. mieszkańców) miały zaledwie 7,0% udziału.
- Według Cushman & Wakefield na koniec I kwartału 2024 r. w budowie było ok. 400 tys. m² powierzchni handlowej (nowe obiekty 310 tys. m², 90 tys. m² rozbudowy i przebudowy). BNP raportuje, że w budowie było 303 tys. m² nowych obiektów i 114,5 tys. m² w rozbudowie i przebudowie.
- Szacunki powierzchni w budowie na koniec 2023 r. wahały się od ok. 370 tys. m² (Cushman & Wakefield) do 430 tys. m² (JLL). BNP szacował nową powierzchnię w budowie na 320 tys. m², a rozbudowy/zmiany przeznaczenia – na 130 tys. m².
- Według Colliers International na koniec I kwartału 2024 r. w budowie było 386,5 tys. m² powierzchni centrów handlowych (w 2023 r. ok. 365 tys. m²).
- W sierpniu 2023 r. średni poziom pustostanów w centrach handlowych w największych miastach w Polsce spadł o 1,1 p.p. r/r do 3,6% (230 tys. m², spadek o 70 tys. m² r/r).
- W I kwartale 2024 r. czynsze były wyższe rok do roku, w parkach handlowych o 13,5%, w centrach i na ulicach handlowych – o ok. 11,0%.
- Rok 2023 przyniósł pozytywne sygnały na rynku handlowym. Wzrosła powierzchnia realizowanych inwestycji. Poziom podaży i powierzchni w budowie utrzyma się w 2024 r.
- Rynek handlowy jest już rynkiem dojrzałym, z ograniczoną możliwością budowy obiektów, takich jak centra handlowe, w szczególności w większych miastach. Nowa podaż koncentruje się na parkach handlowych i centrach convenience oraz w mniejszych miejscowościach.
- Dane wskazują na weryfikację istniejącej powierzchni handlowej (na niektórych rynkach powierzchnia handlowa spadała, większy wzrost tylko na rynku warszawskim), w szczególności w centrach handlowych.
- Parki handlowe dominują w nowych inwestycjach, aktywność inwestycyjną notuje się także w centrach handlowych – przede wszystkim są to rozbudowy i modernizacje (ze względu na wiek obiektów) oraz nowe otwarcia.

Charakterystyka rynku centrów handlowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Colliers International.

Udział wolnej powierzchni handlowej w ośmiu największych aglomeracjach w III kwartale 2023 r. (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Colliers International.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

Roboty związane z budową dróg i autostrad

- Produkcja budowlano-montażowa, w podmiotach zatrudniających powyżej 9 osób, w I kwartale 2024 r. spadła o 10,8% r/r.
- Spadek sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w skali roku był największy w przypadku budowy dróg lotniskowych (spadek o 91,1%), budowy dróg szynowych i innych rodzajów kolei (spadek o 46,7 %) i budowy budowli wodnych (spadek o 35,3 %). Wzrosła sprzedaż produkcji niektórych obiektów inżynieryjnych, m.in. autostrad i dróg (o 11,8 %).
- Udział poszczególnych działów w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej podmiotów zatrudniających pow. 9 osób jest zbliżony. Rośnie on dla budowy budynków i specjalistycznych robót budowlanych, spada w przypadku budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej.
- Na strukturę udziału poszczególnych działów istotnie wpływa wielkość podmiotów. Utrzymuje się znaczny udział małych podmiotów w realizacji specjalistycznych robót budowlanych.
- Dział budowlanych robót specjalistycznych zdominowany jest przez mikrofirmy (zatrudniające do 9 pracowników). Najczęściej są to jednoosobowe działalności gospodarcze.
- Wyniki podmiotów w dziale robót związanych z budową dróg i autostrad poprawiły się w ujęciu rocznym, w szczególności w grupie podmiotów zatrudniających mniej niż 50 osób i ponad 249 osób.
- Odnotowano znaczną poprawę płynności, wzrosły też podstawowe wskaźniki rentowności. W całym dziale wzrósł udział podmiotów zyskowych.

Dynamika produkcji (w cenach stałych) budowlano-montażowej (analogiczny okres roku poprzedniego=100)

Wyszczególnienie	2022	2023	sty-kwi 2024
Ogółem	113,7	105,0	91,1
Budowa budynków	109,3	98,7	93,1
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	105,0	111,3	83,8
Roboty budowlane specjalistyczne	121,8	102,7	91,2

Źródło: GUS.

Charakterystyka robót związanych z budową dróg i autostrad

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	2023	505	44,6	4,0	0,1
10-49	2022	507	43,7	2,6	0,3
50-249	2023	309	7,7	0,6	0,0
50-249	2022	303	7,3	0,4	0,0
250 i więcej	2023	196	36,9	3,4	0,0
250 i więcej	2022	204	36,4	2,2	0,2

Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki w dziale robót związanych z budową dróg i autostrad (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskowych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	2023	89,5	90,9	9,0	87,1
10-49	2022	80,1	93,6	5,6	66,6
50-249	2023	85,8	89,0	10,8	95,4
50-249	2022	76,9	91,7	6,5	42,8
250 i więcej	2023	95,4	91,1	8,8	86,5
250 i więcej	2022	84,8	93,9	5,5	69,9

Źródło: GUS.

- Bank Ochrony Środowiska i PKO Bank Polski oceniają, że sytuacja w dziale robót związanych z budową dróg i autostrad kształtowana jest przede wszystkim kończonymi w 2023 r. projektami infrastrukturalnymi z poprzedniej perspektywy unijnej na lata 2014–2020. Największy wzrost w pracach inżynieryjnych obserwowano w 2023 r., a w ślad za nim w I kwartale 2024 r. nastąpił silny spadek tych prac. W 2024 r. nie należy oczekiwać istotnej zmiany ze względu na stopniowe rozpoczynanie projektów finansowanych z nowej perspektywy unijnej.
- Według oceny PKO Banku Polskiego pozytywnie na budownictwo drogowe może wpłynąć uruchomienie środków z Krajowego Planu Odbudowy i Funduszy Europejskich na Infrastrukturę Klimat Środowisko z kolejnej perspektywy finansowej 2021–2027. Kontynuowana też będzie rozbudowa infrastruktury wojskowej. Po stronie zagrożeń pojawia się ryzyko napięć związanych ze wzrostem popytu na materiały budowlane i siłę roboczą.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Pozytywna

ZAKWATEROWANIE I GASTRONOMIA

Hotele i podobne obiekty zakwaterowania

- Dział charakteryzuje znaczne rozdrobnienie podmiotów prowadzących działalność. Tylko 574 podmioty prowadzące księgi rachunkowe wykazywały w 2023 r. zatrudnienie powyżej 9 osób. Przeciętnie podmioty te zatrudniały 54 pracowników.
- Dane dla podmiotów zatrudniających 10 i więcej osób wskazują na poprawę sytuacji finansowej w 2023 r., szczególnie największych podmiotów
- Poprawę sytuacji potwierdzają badania koniunktury gospodarczej, prowadzone przez GUS.
- PKO Bank Polski ocenia, że w dziale zakwaterowania ok. 90,0% przychodów generują hotele. Dział osiągnął poprawę wyników finansowych w IV kwartale 2023 r. Dynamika przychodów wzrosła z 11,6% do 20,6% r/r, co zatrzymało trwający kilka kwartałów trend spadkowy. Dynamika kosztów również wzrosła, ale w mniejszym stopniu.
- W efekcie podmiotom z działu zakwaterowania udało się znacząco poprawić wynik finansowy w porównaniu z 2022 r.
- Podmioty zatrudniające 10 i więcej osób w 2023 r. wypracowały 1,7 mld zł zysku netto (rok wcześniej 1,4 mld zł).
- Po załamaniu w okresie pandemii liczba obiektów turystycznych zaczęła w 2023 r. powoli rosnąć.
- Poprawę notują hotele (wzrost o 0,5% r/r) i inne obiekty hotelowe (m.in. zajazdy i domy gościnne – wzrost o 1,2% r/r), a w grupie pozostałych obiektów pokoje gościnne (wzrost o 2,3%). W pozostałych kategoriach utrzymuje się spadkowy trend liczby obiektów.
- W I kwartale 2024 r. produkcja budowlana w kategorii hoteli i obiektów turystycznych wzrosła 52,0% r/r, a w 2023 r. była wyższa o 12,4% r/r.
- W końcu lipca 2023 r. obiekty noclegowe dysponowały 793,1 tys. miejsc noclegowych (wzrost o 1,7%).
- Największą bazę noclegową miało województwo zachodniopomorskie – 146,8 tys. miejsc noclegowych – pomorskie – 108,9 tys. miejsc – i małopolskie – 99,9 tys. miejsc noclegowych. W województwie małopolskim zdecydowana większość (92,7%) to miejsca całoroczne, a w pozostałych województwach – miejsca sezonowe.
- Według danych GUS turystyczne obiekty noclegowe w Polsce są średniej wielkości – według stanu na koniec lipca 2023 r. przeciętnie dysponują prawie 81 miejscami (rok wcześniej 80).

Charakterystyka działu hoteli i podobnych obiektów zakwaterowania

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	2023	407	9,5	0,5	0,1
10-49	2022	374	8,9	0,5	0,1
50-249	2023	155	15,0	0,8	0,1
50-249	2022	150	14,1	0,7	0,1
250 i więcej	2023	12	6,7	0,4	0,0
250 i więcej	2022	11	5,6	0,2	0,0

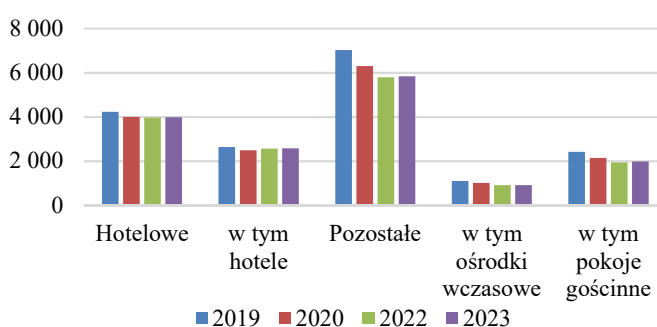
Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki w dziale hoteli i podobnych obiektów zakwaterowania (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskowych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	2023	68,1	90,2	8,4	53,9
10-49	2022	74,9	90,0	6,4	62,5
50-249	2023	80,0	87,2	12,7	53,9
50-249	2022	78,0	87,3	11,1	89,2
250 i więcej	2023	91,7	87,2	11,6	259,3
250 i więcej	2022	72,7	91,0	5,6	330,6

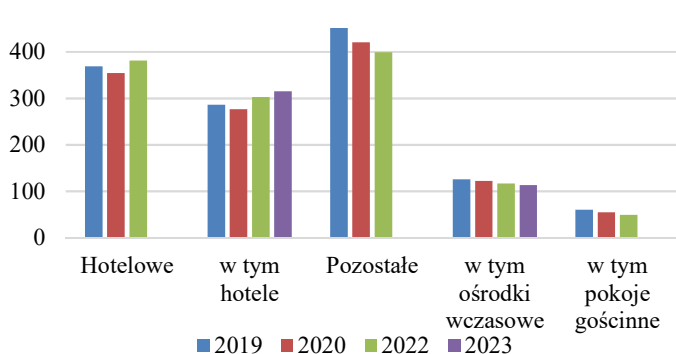
Źródło: GUS.

Turystyczne obiekty noclegowe według rodzaju

Źródło: GUS.

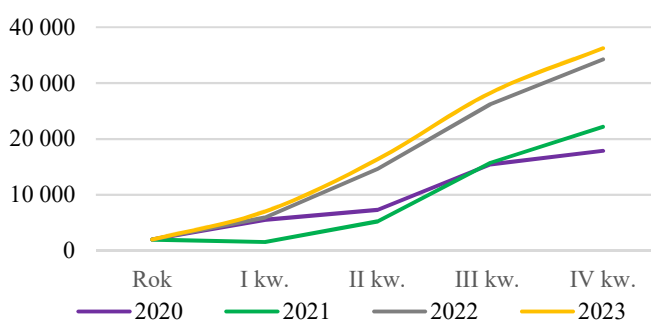
Miejsca noclegowe w obiektach turystycznych według rodzaju (w tys.)

Źródło: GUS.

- W 2023 r. liczba korzystających z obiektów noclegowych osiągnęła poziom sprzed pandemii (wzrost o 5,8 % r/r).
- W I kwartale 2024 r. wzrost był nieznaczny (o 0,7% k/k) do 7 073,5 tys. osób, dzięki wzrostowi liczby turystów zagranicznych (wzrost o 5,1% k/k, do 20,0% ogółu). Liczba turystów krajowych pozostała bez zmian.
- W 2023 r. turyści krajowi stanowili 80,5% (29,2 mln, wzrost o 2,7 % r/r), 19,5% przypadło na turystów zagranicznych (7,1 mln, wzrost o 21,0% r/r).

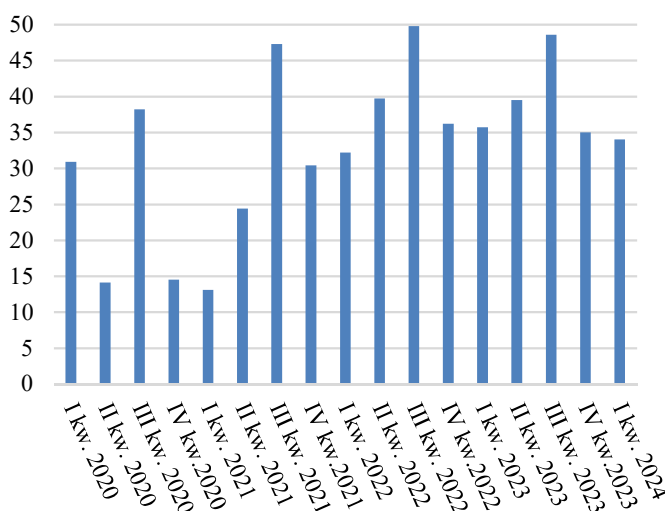
Liczba turystów narastająco (w tys.)

Źródło: GUS.

- Ponad 69,7% osób korzystało z hoteli – 25,3 mln (o 6,2% więcej r/r), w przypadku turystów zagranicznych było to aż 82,1%. Z pozostałych turystycznych obiektów skorzystało 7,4 mln turystów. Największym zainteresowaniem cieszyły się ośrodki czasowe, pokoje gościnne i kwatery prywatne.
- W 2023 r. wzrósł nieznacznie stopień wykorzystania miejsc noclegowych, do 40,5% (w 2022 r. – 40,4%). Od II kwartału 2023 r. wykorzystanie miejsc spadało. Najwyższe wskaźniki odnotowano w miesiącach letnich: w lipcu – 51,2% oraz w sierpniu – 51,6% (były one niższe odpowiednio o 2,0 p.p. i 2,2 p.p. r/r). Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w hotelach wyniósł 43,6%.

Wykorzystanie miejsc noclegowych (w %)

Źródło: GUS.

- W I kwartale 2024 r. wykorzystanie miejsc było na poziomie 34,0% wobec 35,7% w I kwartale 2023 r.
- W 2023 r. korzystanie z turystycznych obiektów noclegowych przekroczyło poziom sprzed pandemii, jednak począwszy od 2022 r. skala wzrostu jest niska, a w IV kwartale 2023 r. i I kwartale 2024 r. liczba korzystających z obiektów praktycznie się nie zmieniła. Motorem wzrostu są turyści zagraniczni.
- Wzrost ruchu turystycznego pozytywnie wpłynął na wyniki finansowe i ocenę koniunktury przez przedsiębiorców. Głównymi barierami w prowadzonej działalności pozostają jednak koszty zatrudnienia, wysokie obciążenia na rzecz budżetu oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. W skali roku nieznacznie wzrosło znaczenie niedostatecznego popytu, niedoboru wykwalifikowanych pracowników i konkurencji.
- Od drugiej połowy 2023 r. spadło w skali roku wykorzystanie miejsc noclegowych. Zaznacza się osłabienie dominacji miesięcy wakacyjnych w korzystaniu z miejsc noclegowych.
- Liczba hoteli zbliża się do poziomu sprzed pandemii, a miejsc w hotelach przekroczyła ten poziom w 2023 r., rośnie także liczba inwestycji na rynku hotelarskim. Liczba miejsc noclegowych w innych rodzajach obiektów w 2023 r. nadal spadała. Może się to wiązać nie tylko ze skutkami pandemii ale również ze zmianą preferencji klientów.
- Wciąż odczuwalne są zmiany w zachowaniu klientów spowodowane wysoką inflacją (mniejsze jednostkowe wydatki, skracanie długości pobytów, późniejsze rezerwacje). Silniejszy wzrost popytu zależy od trwałego spadku inflacji i wzrostu realnych dochodów konsumentów. Zagrożeniem może być konkurencja wyjazdów zagranicznych. Z drugiej strony, dzięki dostosowaniu hoteli do nowoczesnych trendów i potrzeb klientów Polska wzmocniła pozycję jako kierunek wyjazdów turystycznych i biznesowych.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne

- Dział, podobnie jak i cały sektor, charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem podmiotów prowadzących działalność. Tylko 505 podmiotów prowadzących księgi rachunkowe wykazywało zatrudnienie pow. 9 osób. Przeciętnie podmioty te zatrudniały 115 pracowników. Średnie zatrudnienie dla poszczególnych grup wyniosło odpowiednio: 19, 118 i 621 pracowników.
- Dane dla podmiotów zatrudniających 10 i więcej osób wskazują na poprawę sytuacji finansowej w 2023 r.
- Według Banku Pekao podmioty zatrudniające powyżej 50 osób w trzech pierwszych kwartałach 2023 r. działały z rentownością netto 9,0% (wzrost o 1 p.p. r/r). 14,0% podmiotów wykazało wówczas stratę (spadek o 1 p.p. r/r).
- Podmioty zatrudniające 10 i więcej osób prowadzące księgi rachunkowe w całym 2023 r. wypracowały 1,8 mld zł zysku netto (rok wcześniej 1,5 mld zł). Strata podmiotów zmniejszyła się z 0,15 mld zł do 0,10 mld zł.
- Rentowność sprzedaży brutto wyniosła 8,4%, a netto – 8,8%. Wskaźnik poziomu kosztów wyniósł 90,4% (rok wcześniej 91,3%).
- Największa część sektora działalności, związanej z wyżywieniem, to placówki gastronomiczne, które generują ok. 90,0% przychodów podmiotów zatrudniających powyżej 9 pracowników. Pozostałe sekcje to: działalność cateringowa, pozostała usługowa działalność gastronomiczna, przygotowywanie i podawanie napojów.
- W 2021 r. nastąpiła odbudowa bazy gastronomicznej po pandemii, a w roku 2022 liczba placówek dalej dynamicznie rosła, przede wszystkim mniejszych formatów (bary, stołówki i punkty gastronomiczne).
- Rozbudowa bazy to przede wszystkim placówki samodzielne. Liczba placówek gastronomicznych w obiektach turystycznych wciąż jest poniżej poziomu sprzed pandemii. Może to wynikać ze zmiany struktury obiektów turystycznych (spadek liczby ośrodków wczasowych).
- Według analiz Banku Ochrony Środowiska udział wydatków na usługi gastronomiczne w budżetach gospodarstw domowych w latach 2021–2022 zwiększał się i był nieznacznie niższy niż przed pandemią. W 2022 r. gospodarstwa domowe przeznaczały na usługi gastronomiczne 4,1% swoich wydatków, wobec średnio 3,5% w latach 2020–2021 i ok. 4,7% w latach 2018–2019.

Charakterystyka działalności w dziale restauracji i innych stałych placówek gastronomicznych

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	2023	341	6,5	0,3	0,1
10-49	2022	295	5,8	0,2	0,0
50-249	2023	100	11,8	0,4	0,0
50-249	2022	85	9,9	0,2	0,0
250 i więcej	2023	64	39,8	1,1	0,0
250 i więcej	2022	62	41,6	1,0	0,1

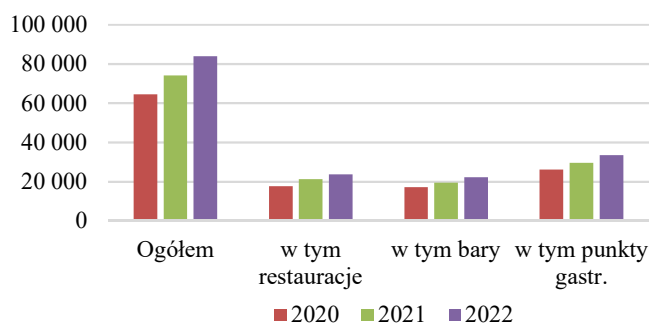
Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki w dziale restauracji i innych stałych placówek gastronomicznych (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskownych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	2023	77,4	92,9	6,5	75,0
10-49	2022	71,2	93,5	5,2	55,9
50-249	2023	80,0	89,5	8,7	75,0
50-249	2022	83,5	92,3	4,1	63,9
250 i więcej	2023	98,4	90,0	8,9	42,5
250 i więcej	2022	95,2	90,4	8,0	47,0

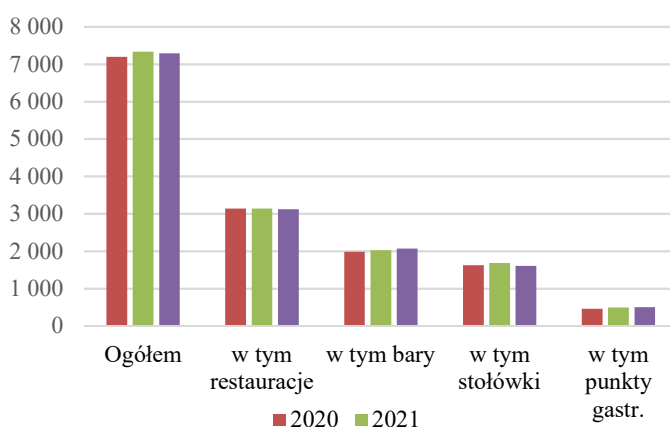
Źródło: GUS.

Liczba placówek gastronomicznych

Źródło: GUS.

Liczba placówek gastronomicznych w obiektach turystycznych

Źródło: GUS.

- Analitycy PMR oceniają, że rynek gastronomiczny w latach 2022–2027 będzie rósł w tempie ponad 8,0% rocznie. Ze względu na efekt inflacji, realny wzrost będzie prawdopodobnie niższy. Wyzwaniem dla sektora jest wzrost cen i kosztów prowadzenia działalności oraz ograniczenie wydatków konsumpcyjnych.
- Wyniki badań PMR wskazują, że z powodu wzrostu cen 73,0% badanych ograniczyło wizyty w lokalach gastronomicznych, a 71,0% rzadziej zamawia posiłki na wynos. Badani nie rezygnują całkowicie z odwiedzania lokali gastronomicznych, wybierają jednak tańsze lokale lub ograniczają liczbę zamawianych pozycji (rezygnują z napojów, przystawek).
- Szybka odbudowa sieci placówek gastronomicznych świadczy o dużej elastyczności działu, cechuje go jednak także duża rotacja podmiotów gospodarczych z uwagi na bardzo silną konkurencję. W większym stopniu dotyczy to małych punktów gastronomicznych, choć zjawisko to jest także widoczne w grupie dużych restauracji.
- Zmiany popytu na usługi gastronomiczne będą zależeć od wzrostu dochodów realnych, poziomu inflacji (struktura wydatków konsumentów) oraz rozwoju ruchu turystycznego.
- Na sytuację finansową podmiotów będzie wpływać presja płacowa: ponad 70% podmiotów wskazuje koszty zatrudnienia jako barierę działalności gospodarczej. Na wyniki finansowe podmiotów w gastronomii będzie także negatywnie oddziaływać wzrost cen energii, a pozytywnie – spodziewana stabilizacja cen na rynku produktów żywnościowych.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

HANDEL HURTOWY I DETALICZNY

Sprzedaż hurtowa z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi

- Według GUS sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych w okresie styczeń–kwiecień 2024 r. była o 3,7% r/r niższa, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zmniejszyła się o 6,6% r/r. Z prezentowanych przez GUS grup sprzedaż wzrosła tylko w przypadku wyrobów tytoniowych (o 7,2% r/r). Największy spadek sprzedaży notowano w grupie niewyspecjalizowane (o 10,6% r/r), agd, rtv, artykuły trwałe użytku domowego (o 9,6% r/r) i półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego oraz złom (o 9,4% r/r).
- W 2023 r. sprzedaż wyraźnie spadła po skokowym przyroście w poprzednim roku. Według GUS w ubiegłym roku sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych była niższa o 18,1% r/r, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zmniejszyła się o 24,7% r/r. Sprzedaż wzrosła w przypadku wyrobów tytoniowych (o 20,1% r/r), żywności (o 4,9% r/r) i utrzymała się na poziomie poprzedniego roku w przypadku napojów alkoholowych i bezalkoholowych (wzrost o 0,2% r/r).
- Z prezentowanych przez GUS grup największy spadek sprzedaży notowano w grupach „półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego, złom” (o 44,5% r/r) i „niewyspecjalizowane” (o 19,1% r/r).
- Według Banku Pekao głęboki spadek obrotów w handlu hurtowym można wiązać z wysokim udziałem surowców i materiałów pośrednich, odczuwających spadek zapotrzebowania przemysłu.

- W 2023 r. sytuacja finansowa podmiotów handlu hurtowego pogorszyła się, poprawiła się tylko rentowność firm zatrudniających powyżej 250 osób, choć w tej grupie wzrósł udział podmiotów ze stratą.
- O sytuacji handlu hurtowego ogółem decyduje kondycja finansowa pozostałej wyspecjalizowanej sprzedaży hurtowej, obejmującej sprzedaż m.in. paliw, metali, rud metali, drewna, wyrobów chemicznych (niemal 1/3 przychodów działu).
- W tym segmencie rentowność spadła w trzech pierwszych kwartałach 2023 r. o 2 p.p. r/r, do 2,0%, a udział podmiotów ze stratą wzrósł aż o 21 p.p. r/r do 26,0%. Udział nierentownych podmiotów wzrósł także istotnie w segmencie płodów rolnych – do 30,0%.

Dynamika sprzedaży hurtowej (w cenach bieżących) (analogiczny okres roku poprzedniego=100)

Wyszczególnienie	2022	2023	sty- kwi 2024
Sprzedaż przedsiębiorstw handlowych	135,9	81,9	96,3
Sprzedaż przedsiębiorstw hurtowych ogółem	139,3	75,3	93,4
na zlecenie	104,6	88,5	95,9
żywność	139,2	104,9	94,1
napoje alkoholowe i bezalkoholowe	99,2	100,2	98,2
wyroby tytoniowe	110,7	120,1	107,2
agd, rtv, artykuły trwałe użytku domowego	114,5	97,9	90,4
kosmetyki i wyroby farmaceutyczne	115,0	101,5	102,8
półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego, złom	158,4	55,5	90,6
narzędzia telekomunikacyjne i IT, maszyny, urządzenia i wyposażenie	120,3	88,4	94,6
niewyspecjalizowane	131,2	80,9	89,4

Źródło: GUS.

Charakterystyka handlu hurtowego

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	2023	5 287	114,7	11,6	1,1
10-49	2022	5 263	115,6	15,4	0,8
50-249	2023	1 538	154,8	15,3	1,8
50-249	2022	1 532	155,7	16,3	1,1
250 i więcej	2023	247	143,1	18,9	1,6
250 i więcej	2022	236	139,4	11,7	0,8

Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki w handlu hurtowym (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskownych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	2023	85,2	95,3	4,7	39,0
10-49	2022	89,6	94,2	6,1	33,5
50-249	2023	87,3	95,6	4,5	39,0
50-249	2022	91,3	95,2	5,1	30,9
250 i więcej	2023	82,2	94,8	5,5	28,3
250 i więcej	2022	95,3	96,8	3,5	24,9

Źródło: GUS.

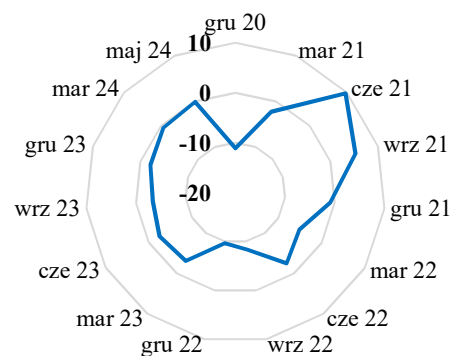
- Według analityków Banku Pekao dynamika wartości sprzedanych towarów i materiałów niższa niż tempo wzrostu przychodów oznacza, że w warunkach dezinflacji (a w niektórych segmentach związanych z hurtową dystrybucją surowców i dóbr pośrednich – nawet deflacji), poprawiły się marże na sprzedawanych towarach. Poprawa została jednak w większości skonsumowana przez wyższe inne koszty sprzedaży i koszty operacyjne.
- Według Coface liczba niewypłacalności hurtowników wzrosła w ciągu 2023 r. roku o 12,0% (do 82 podmiotów z 73). W trudnej sytuacji znalazły się głównie hurtownie materiałów budowlanych.
- Ogólny wskaźnik koniunktury w handlu hurtowym wyniósł w maju 2024 r. -0,1 pkt.
- Utrzymują się korzystne oceny i przewidywania dotyczące sprzedaży oraz niekorzystne – sytuacji finansowej. Ankietowe przez GUS podmioty nadal zgłaszają nadmiar zapasów towarów.
- Jako główne bariery w prowadzonej działalności przedsiębiorcy wymieniają wysokie koszty zatrudnienia oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej.
- W skali roku wzrosło także znaczenie dużej konkurencji na rynku i niedostatecznego popytu, istotnie spadło znaczenie niejasnych, niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych.
- PKO Bank Polski ocenia, że spodziewane ożywienie gospodarcze powinno przynieść poprawę sytuacji w przemyśle, a co za tym idzie wzrost zamówień ze strony kontrahentów.
- W przypadku surowców i półproduktów pozytywnie może oddziaływać wzrost produkcji przemysłowej, mniej korzystne perspektywy rysują się dla materiałów dla budownictwa (spadek sprzedaży produkcji budowlano-montażowej) oraz surowców i półproduktów dla proeksportowych gałęzi przetwórstwa, w tym motoryzacji (ze względu na prognozy odnośnie ożywienia gospodarczego w Europie).
- Odbudowa popytu konsumpcyjnego może zwiększyć sprzedaż hurtową żywności, odzieży i artykułów wyposażenia mieszkań. Podobnie jak w roku 2023 najlepsze perspektywy ma segment handlu dobrami codziennego użytku.
- Marża hurtowni pozostanie pod silną presją wzrostu wynagrodzeń pracowników, szczególnie w sytuacji wakatów w magazynach.

Rentowność podmiotów w dziale handlu hurtowego w pierwszych trzech kwartałach 2023 r.

Sprzedaż	Rentowność (%)	Zmiana r/r w p.p.	Udział firm ze stratą	Zmiana r/r w p.p.
na zlecenie	5	2	12	-4
plodów rolnych	4	0	30	19
Żywności	8	6	13	-2
AGD	4	1	18	-2
IT	2	1	27	-2
maszyn i urządzeń	5	1	8	1
wyspecjalizowana	2	-2	26	21
niewyspecjalizowana	4	-4	13	2

Źródło: Bank Pekao.

Ogólny wskaźnik koniunktury w handlu hurtowym od grudnia 2020 r. do maja 2024 r.

Źródło: GUS.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

Sprzedaż detaliczna

- W czterech pierwszych miesiącach 2024 r. sprzedaż detaliczna w cenach stałych była wyższa o 5,0 % r/r. Była ona wyższa niż rok temu w większości grup, z wyjątkiem handlu odzieżą i obuwiem oraz handlu artykułami konsumpcyjnymi trwałego użytku.
- W 2023 r. sprzedaż detaliczna spadła o 2,7% r/r, malejąc w większości grup towarowych z wyjątkiem pojazdów i motocykli oraz farmaceutyków i kosmetyków. Największy spadek wystąpił w sprzedaży prasy i książek oraz w pozostałej sprzedaży wyspecjalizowanej, a także – podobnie jak w I kwartale 2024 r. – w przypadku mebli, rtv, agd.
- W grupie o największym udziale w sprzedaży ogółem, tj. „żywność, napoje i wyroby tytoniowe”, sprzedaż pozostawała relatywnie stabilna.
- Według analityków Banku Pekao spadki sprzedaży dóbr trwałego użytku wynikały ze wzrostu kosztów utrzymania (inflacja) i kosztów finansowania oraz zastoju na rynku mieszkaniowym. Na spadek sprzedaży odzieży i obuwia wpływ wywarły czynniki pogodowe.
- Handel, a szczególnie handel detaliczny, charakteryzuje się bardzo dużym rozdrobnieniem. W rejestrze REGON w branży handel zarejestrowanych było w 2022 r. 1 005,6 tys. podmiotów, w tym 750,8 tys. w formie jednoosobowych działalności gospodarczych.
- Sytuacja finansowa podmiotów handlu detalicznego w 2023 r. była zróżnicowana. Poprawiły się wyniki podmiotów większych (zatrudniających powyżej 50 osób), pogorszyły mniejszych, przy czym liczba podmiotów ze stratą wzrosła we wszystkich grupach.
- Słabsza była sytuacja podmiotów z segmentów handlu trwałymi dobrami konsumpcyjnymi, lepsza – w segmentach handlu artykułami pierwszej potrzeby.
- Dominujące w strukturze polskiego handlu detalicznego sieci sklepów wielobranżowych utrzymały marże i zanotowały tylko nieznaczny wzrost udziału podmiotów nierentownych.
- W 2022 r. 87,4% sklepów miało powierzchnię mniejszą niż 100 m², a kolejne 7,0% w przedziale 100–399 m². 255 364 podmioty spośród 260 458 analizowanych (98 %) miało tylko 1–2 placówki sklepowe.
- Według Banku Pekao w skali całego roku udział sprzedaży przez internet spadł z 9,6% w 2022 r. do 8,7% w 2023 r. Spadek wystąpił we wszystkich grupach produktowych z wyjątkiem nieznacznego wzrostu „farmaceutyków i kosmetyków”

Dynamika sprzedaży detalicznej (w cenach stałych) (analogiczny okres roku poprzedniego=100)

Rodzaj działalności	2022	2023	sty- kwi 2024
Ogółem	105,0	97,3	105,0
pojazdy, motocykle, części	90,4	106,5	123,4
paliwa	93,0	92,7	112,3
żywność, napoje i wyroby tytoniowe	104,4	96,9	100,3
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	112,0	100,7	105,9
tekstylia, odzież, obuwie	121,7	96,4	81,3
meble, RTV, AGD	99,7	86,6	91,7
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	103,7	85,3	101,0
pozostałe	110,5	91,0	124,2

Źródło: GUS.

Charakterystyka handlu detalicznego

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				w mld zł	
10-49	2023	3 209	71,8	3,0	0,6
10-49	2022	3 191	72,4	3,1	0,5
50-249	2023	912	92,3	3,3	0,7
50-249	2022	939	92,8	2,6	0,5
250 i więcej	2023	212	438,2	17,0	1,6
250 i więcej	2022	213	439,3	14,8	1,6

Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki w handlu detalicznym (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskownych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	2023	78,8	96,2	3,5	30,8
10-49	2022	83,6	95,7	3,9	36,2
50-249	2023	79,5	95,6	4,3	30,8
50-249	2022	81,3	96,4	3,6	31,6
250 i więcej	2023	77,4	95,6	5,0	30,0
250 i więcej	2022	81,7	95,7	5,1	25,8

Źródło: GUS.

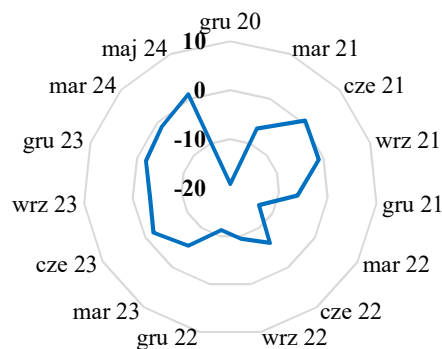
Rentowność podmiotów (zatrudniających pow. 9 osób) w handlu detalicznym w pierwszych trzech kwartałach 2023 r.

Wyszczególnienie	Rentowność (%)	Udział firm ze stratą
Sklepy wielobranżowe	3	21
Żywność, napoje	4	21
Paliwa	1	21
AGD	2	39
IT	1	17
Kultura i rekreacja	0	29
Pozostałe sklepy	5	34
Sprzedaż przez internet	6	31

Źródło: Bank Pekao.

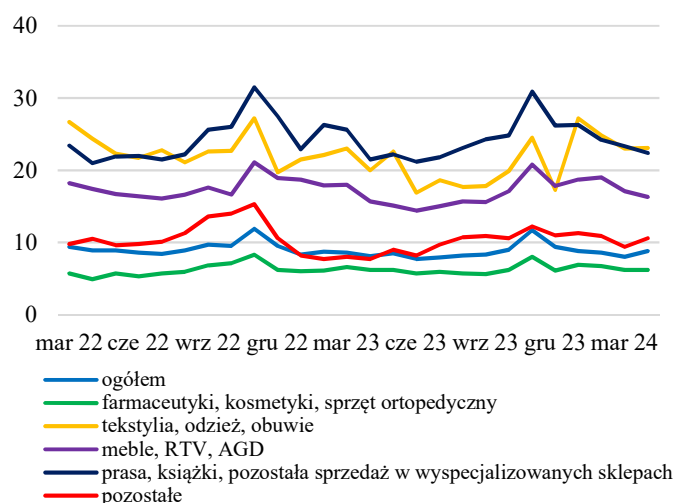
- Ogólny wskaźnik koniunktury w handlu detalicznym wyniósł w maju 2024 r. 1,0 pkt.
- Utrzymują się korzystne oceny i przewidywania dotyczące sprzedaży oraz niekorzystne – sytuacji finansowej.
- Jako główne bariery w prowadzonej działalności przedsiębiorcy wymieniają wysokie koszty zatrudnienia. W skali roku wzrosło także znaczenie dużej konkurencji na rynku. Istotnie spadło znaczenie niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej i niejasnych, niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych.
- Najwyższy udział sprzedaży detalicznej przez internet w kwietniu 2024 r. miała grupa „tekstyliia, odzież, obuwie” – 23,1% (wzrost o 3,1 p.p. r/r) wyprzedzając grupę: „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (22,4%). Taka kolejność utrzymuje się od początku 2024 r.
- Pomijając okresy przedświąteczne, sprzedaż detaliczna przez internet ustabilizowała się w okresie ostatnich dwunastu miesięcy w przedziale 8,0–9,0%. Po okresie spadku udziału sprzedaży przez internet w drugiej połowie 2023 r., w roku 2024 nastąpiło jej ożywienie.
- Według Cushman & Wakefield odwiedzalność w centrach i parkach handlowych wzrosła w I kwartale 2024 r. o 5,0% r/r. Wskaźnik odwiedzalności centrów handlowych wyniósł w 2023 r. według BNP o 4,6% r/r.
- Pandemia COVID-19 i jej następstwa, a także późniejszy silny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych doprowadziły do zmian zwyczajów zakupowych Polaków. W podejmowaniu decyzji zakupowych znacznie wzrosło znaczenie ceny produktu. Był to jeden z najważniejszych czynników, którymi kierowali się nabywcy podczas zakupów. Utrzymywał się popyt na dobra podstawowe, ale spadło zainteresowanie dobrami trwałymi.
- Poprawa nastrojów konsumenckich i wysoka dynamika płac (realny wzrost płac) powinny zwiększać skłonność do konsumpcji (w tym także dóbr trwałego użytku).
- Ograniczająco na rozwój handlu detalicznego (szczególnie artykułów konsumpcyjnych trwałego użytku) mogą działać oczekiwania inflacyjne, wciąż wysokie koszty finansowania i stłumiony popyt ze strony rynku mieszkaniowego. Czynnikiem korzystnie oddziałującym na wyniki finansowe handlu będą niższe w porównaniu z 2023 r. ceny producentów, natomiast negatywnie będzie wpływać znaczny wzrost kosztów wynagrodzeń.
- Handel detaliczny wraca do centrów handlowych. Odwiedzalność w 2023 r. wzrosła, choć nie osiągnęła jeszcze wielkości sprzed pandemii.
- Na łączną sytuację handlu detalicznego mają wpływ przede wszystkim wyniki dużych niewyspecjalizowanych sklepów (dyskonty, supermarkety, hipermarkety), które mają lepszą pozycję konkurencyjną i mogą utrzymać poziom marż. Rok 2023 przyniósł nasilenie walki konkurencyjnej największych sieci dyskontów, która może wpłynąć negatywnie na sytuację małych podmiotów, które mocniej odczuły skutki spadku sprzedaży detalicznej w 2023 r.

Ogólny wskaźnik koniunktury w handlu detalicznym od grudnia 2020 r. do maja 2024 r.

Źródło: GUS.

Udział sprzedaży detalicznej przez internet (w %)

Źródło: GUS.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Pozytywna

MAPA RYZYKA WYBRANYCH DZIAŁÓW GOSPODARKI

Ryzyko		Uprawa pszenica	Produkcja wieprzowiny	Produkcja wołowiny	Produkcja drobiu i jaj	Produkcja mleka	Produkcja artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych	Produkcja wyrobów z metali	Transport drogowy towarów
Poziom ryzyka	Perspektywa								
Niskie	Pozytywna								
	Stabilna								
	Negatywna								
Średnie	Pozytywna				X				
	Stabilna			X		X	X		X
	Negatywna		X						
Wysokie	Pozytywna							X	
	Stabilna	X							
	Negatywna								

Ryzyko		Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków niemieszkalnych	Roboty związane z budową dróg i autostrad	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	Sprzedaż hurtowa	Sprzedaż detaliczna
Poziom ryzyka	Perspektywa							
Niskie	Pozytywna							
	Stabilna							
	Negatywna							
Średnie	Pozytywna			X				X
	Stabilna	X	X		X	X	X	
	Negatywna							
Wysokie	Pozytywna							
	Stabilna							
	Negatywna							

Opracowali: Krzysztof Broda, Michał Jurek

Zweryfikował: Maciej Białkowski

Zatwierdził: Michał Jurek